

مستند
DOCUMENTARY

۱۱ - ۲۶ خرداد ۱۳۹۰

نشرویه روزانه پانزدهمین جشنواره بین المللی
فیلم مستند ایران

حضور
CINEMA VERITE

**آغاز پنجمین
جشن بزرگ
مستندسازان**

با صفحات ویژه

مستندسازی اسلامی

**GREAT CELEBRATION OF IRAN
DOCUMENTARY FILMMAKERS COMMENCED**

راه ادامه

هتر متد می تواند کشور
و بلکه دنیایی را با هنر
خودش پوشش بدهد و
ذهنیت هایی را بسازد و
هدایت هایی را برای افراد
بیافریند
مقام معظم رهبری

مردم مسلمان به پا خاسته منطقه علیه جریان مسلط جهان و نیز مردم غرب
در انگلیس، فرانسه، آمریکا (وال استریٹ) و... شاهدی است بر آنچه شهید
آوینی سال ها قبل اعلام کرد:
«قدرت غرب، قدرتی بنیان گرفته بر جهل است و آگاهی های جمعی انقلابی را
هستند، به یکباره روی می آورند، همچون انفجار نور»
مهدی کلهر درباره شهید آوینی گفته است: آوینی را باید یک شروع دید و نه
یک پایان.

الانیت قلیوری

سند او

دوران سپری شده حدیث نفس

سپاس های سال است که در این دیار مستندسازی
رواج دارد، حتی همپای دنیا، بسیاری داستانی در
اینجا هم زنده مستندسازی است. جشن گل های
فلبه برداری شده به دستور ناصرالدین شاه که
مقدمه نضج سینما در ایران شده شکل و فرم
مستند داشت.

مهدی کلهر/سردبیر

ما دیده ایم و می بینیم که
مستند سازی همان به
رغم دستمایه های متنوع و
لوان - در آن دوران هرگز به
حق خود نرسید. در صورتی
که این قالب فیلم سازی در
جهان هم به لو سا فرم
داستانی، ضمن نسبت جایگاهش یافته جلو
آمده است. انقلاب اسلامی، مستندسازی ایران
را اساساً هرگز نکرده این رویداد عظیم، کیفیت
و کیفیت مستندسازی در این دیار را به چنان
جایگاهی ارتقا داد که حتی در آن به بر سینمای
داستانی نیز تأثیر گذار شد. به عبارت روشن:
مستند سازی بخوبی به حدیث نفس - یا کمی
فراتر و سوق یافته به مستندسازی احساساتی
و عاطفی (معمولاً رفاقتی) تا هنر برای هنر - یا
انقلاب تغییر پوسته و هسته ده تا آنجا که سندر
فهرست این قالب سینمایی را مستند محض یا
گرایش به حقیقت انبساط کرد. ما این جن علی
رغم جهش قابل تمیز مستندسازی پس از انقلاب
اما، این برش هم گز تا زانوی دیگر دستاورد های
انقلاب نبوده است.

بخش بی زین کم بینگی را باید به کم داشت
برهان رقابتی حساس و فقدان نیول داری مدیران
متخصصی، با سلیقه و مسلط دانست، تا این که
دارایی و اجرای جشنواره سینما حقیقت به نصاب
رسید تا در کنار پاسخ به بسیاری نیازها، منظور
اصلی آن که رسانه مستندسازی به شکلی برتر
بود را محقق سازد. رویکردی که پیگیر مدل و
الگویی بود برای پیروای که می خواهند در عرصه
مستندسازی ایران، کاری کنند کارستان
اما دوره پنجم حکایت دیگری است.
بر تردید رقابت گونه های شدخته شده مستند، با
هم زمینه و سطر تقا کیفیت آن ها را در پی دارد.
این گاه میهم که جشنواره سینما حقیقت در این
دوره با تفکیک از هر برداشته در صورت تعاون،
شکست گران سنگ تخصصی شدن، در درجه
اول در خود این رویداد و سپس مستندسازی
کشورمان خواهد شد.

محک خورمن آثار با همه در ساختاری قابل
تشخیص، بر این تجربه آمیزی از چهار دوره
گذشته و پیش از آن، متأثر از آزمون و خطای
جهان در این زمینه است.
کلید تیر شده در فوق، میانه جالبی است
که طی روز های آینده محل بحث این ستون و
صفحات این نشریه خواهد بود.

«هو القاهر والباطن»
در نشانه حقیقت خواب خلود

بیانی
هر آنچه خواهد آمد، هم آنچه بود یعنی
این دیده مجازی هر روز هم ضعیف است
با چشم دل به شیبا صبح معهود بینی
حقیقت در همه حال با کسوت و الغیب برای ما
فیب درگ است؛ بی حقیقت همیشه جامه ای
واقعیت می پوشد و حال آنکه واقعیت به ندرت
تن پوش حقیقت بر تن دارد
بنده یی بر خرابی ام که لطفش دائم است
فیلم مستند به شمار، بسیار پیش از دیگر
گونه ها در عیار، از رزق نصاب حقیقت برخوردار
نست اما در عین حال باید اذعان داشت که
حقیقت امری ممنوع است. در این شکل گاه
آهون رهنده، گمراه آماج تیر فرامی گیرند
گاه باشد که تیر سبازان
گیرد ز نیز تک، خوالی، جان!
بگو به سهام نخبه گرایی حرفه ای! که سهم
مستندسازان، در این نخبه گرایی به بستو نه
تجربه و تدبیر، پیش از دیگران است
دریما که گاه حرف قیمت ام می شنکند و
در نجات که خو جیدی راز، لب به شکوه باز
می کند که جای آنست که خون موج زند در
دل نعل!

پیام وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی به جشنواره «سینما حقیقت»

روز یک حقیقت

چشم نواز نمی است اما در عوض، سحر حلال
«سخن کز دل براید لاجرم بر دل تشیند»
را در کیسه داره که این خود سرمایه ای
خلل ناپذیر است و ترویجی فرا برد پذیرا
بنکه رهبر فرزانه ی عزیزمان فرمود: «سینما
کلید پیشرفت کشور است» در مستند به
مفتاح المفتاح باید تعبیر شود. معلومت
سینمایی، هم خود را پیش از پیش بر این امر
محتوف نماید.
در محاسبه ی هر بنده فایده، تردید
نداشته باشید که اختلافی قاحش یا سایر
سرمایه گذاری، نخواهد داشت و بذری
خواهد کاشت که در برداشتن، هر انباری را
سرشار خواهد کرد.
آنگاه که مرکز گسترش سینمای مستند
و تجربی، صیف های جشنواره بر سوم
سینما حقیقت، رقم زده است که العنی بسیار
پیشتر از گذشته، این نابلو به چشم می بند
برای پدید آورندگان و گرد آمدگان «جشنواره
سینما حقیقت» موفقیتی روز افزون از استن
حضرت علان، مسلت می نمایم
توفیق، بقی طریق عزت و اعتبار و افتخارتن
باد.

سید محمد حسینی
وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی

فیلم های کم ارزش، گاه انجمن مورد اقبال
قرار می گیرد که حال مستندساز پر سرور و گداز
یکه نار میدان محال انبار، به دره می آید. عدم
فرهنگ سازی، که عمدتاً ناشی از نا آگاهی
ذات دایره ای هستی، بیغی می باشد. درپ
اقبال را به روی آن همه تلاش می بندد، تا
آنجا که این کالا، هر چند تا به سیدنی است،
در ذهن پدید آورنده آن می گندد و تا سب
تنباس که عشق در برابر عقل ایزاری، تن به
شکست می دهد و مستندسازی که صد در
جسته دارد، به ده و بیست گشته، خود را به
جراح می گذارد!
گرامی مستندساز حقیقت و دازه
هر گه که دل به عشق نهی خوش نمی بود
در کز حیر حاجت هیچ استخره نیست
مارا ز منع عقل مشربان و می بسیار
کان شخته در ولایت ما هیچ کاره نیست
ندری نیست و دور نیست ثبت نخطانی که
جرفی انقلاب عظیمی بناه بیداری اسلامی
نشد، تا گار به خیرش چپتی بیانه جاند و آن
خودسوزی یک تخاف تونس بودا
از بسوی این مستند مستند، آذنی که
خمر خورش در هیچ خخته ای دفع و رفع
نیوالستند کرد!
مستند، ز شعیده ی سینما و ترو تازه ای

همزمان با عید سعید قربان آغاز شد

جشنواره بین المللی مستندسازی ایران

مستند منتخب جشنواره که روی پرده
سینما فلسطین و سینما سپیده خواهد رفت.
برای عموم علاقمندان آزاد و رایگان است و
سنا به برگزاری جشنواره از ساعت ۱۰ صبح
نهایت ۲۲ شب روزهای ۱۶ تا ۲۱ این ماه
۱۳۹۰، پذیرای هنرمندان، اصحاب رسانه و
دوستان سینمای مستند در جشن بزرگ
مستندسازان سینمای ایران خواهد بود.

جشنواره فرهنگی و همراهی اصحاب رسانه
با مهم ترین رویداد سینمای مستند ایران،
از جمله ویژگی های پنجمین جشنواره
بین المللی «سینما حقیقت» است که طی
روزهای ۱۶ تا ۲۱ این ماه ۱۳۹۰ در سینما
فلسطین و سینما سپیده شهر تهران برگزار
می شود. حضور در جشنواره بین المللی
«سینما حقیقت» و تمامی فیلم های

جشن بزرگ مستندسازان سینمای
ایران از امروز و هم زمان با عید سعید
قربان در تهران آغاز شد.
تقریباً ۵۰۰۰ عید قربان با آغاز جشنواره
بین المللی «سینما حقیقت» حضور حداکثری
مستندسازان سینمای ایران در جشنواره
امسال، استقبال دانشجویان و عمود
علاقتمندان فرهنگ سینما از برپایی این

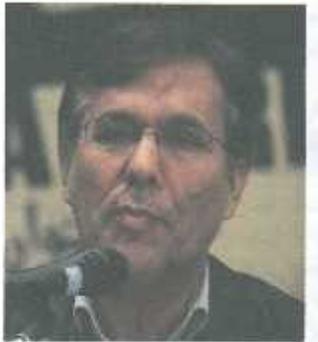

به نام خدا

این سخن بی حقیقت هیچ شیئی هست نیست

مافوق این حقیقت در همه اشیا طلب این بین از سماع به عارف نامدار شاه حمت الهی است. هم او که گفت: «ما تأتیم که خاک را به نصر کنیم».

زبان و اعجاز این عارف چنان بلند و محکم بود که حافظ لسن نجیبه خطاب به او می فرماید: آنانکه خاک را به نظر کیمیا کنند آید بود که گوشه ای چشمی به ما کنند در گستره مهر و حقیقت با جهان سینما حقیقت توفیق بزرگی نیست که سینماگر و آن کسی باشد که می تواند خاک را به نظر کیمیا کند. عرصه ای مهر و مخصوص سینما عرصه درخشندگی و به معنی دین گذاشن است. فیلمساز با نگاه ژرف و خلاق خود موضوع یا اسب و مصلی را ببیند و آنرا به متدافه و هیاهو تحلیل روشنگر، به ریاضت فرجه کند. قطعاً کار کیمیاگری آنچه داده است. البته کار خوب و خدیب و هنر مند، در «سینما حقیقت» قطعا با معرفت بدست می آید و ننگونه نیست که تنها اشتغال بدو و عوالم و جادوگری از آن جوانمردی یک جسم خوب و کرامت باشد.

به نام خدا

ولا تأیسوا الحق بالباطل و تکفروا الحق و أنه تعلمون (سوره بقره آیه ۲۲) حق را با باطل مبرشاید و آن (حق) را که آن تکبیر، در حالی که آن (حق) را می دانید، خود همه در جوش و غیوشند زسی و آن می که در آن جاساب حقیقت نه بجار است حافظ

چنان در آستانه یک تحلی بزرگ قرار گرفته است. به گوشه ای که برده های جهل و ظلمت یکی پس از دیگری از مقابل دیدگان حق طمان و حقیقت جوی کنار می روند. مکانی که روری جنبه ای قیامت داشته و در چشم بیکان خود همچون یک جلوه می کردند، در حال فروپاشی و اشکال است و از دست نگامینان آن ها کاری بر نمی آید و آنرا نیز شاهد سوز و تالاشی دستاوردهای چند صد ساله خود هستند. موضوع آن قدر جذاب است که بعضی از مستندسازان مطرح بین المللی علاقمند شده اند که در باره آن فیلم بسازند.

در سویی دیگری، سرگت و خیزش اسلامی در

پیام معاون امور سینمایی به جشنواره سینما حقیقت

سینما و هنر

سینمای حقایق مشکلات مردم

امروزه مقوله سینما و «... حقیقت» به عنوان یک بدیده علمی و فرهنگی شناخته می شود که این خود نشان از اهمیت و ارزش تحقیق و پژوهش و دانش دانستن لازم در موضوع می تواند باشد. قطعاً حاصل مقوله یک اثر هنری است. چنانکه در تطبیق با قالب های شعر فارسی یک اثر خوب سینمایی با مستند، همبازی یک قصیده و با یک عزل است. حتی ممکن است بزبان از سرودهای این باب اقزور تر باشد. اما صداقت و معرفت برای تعلی نوی حقیقت در یک اثر سینمایی از لوازم ضروری است.

مسئله است این سؤال مطرح شود که جایگاه، منزلت و نقطه نظر فیلمساز در این میان چیست؟ در این زمینه این نکته دین ذکر است که منظر یک فیلمساز از دانش و اندوخته های فرهنگی و هنری و نوازش می گیرد. لذا یک سینماگر بخصوصی در عرصه «سینما حقیقت» باید به استنباط و رسیدن باشد. هرگونه که در حوزه های تاریخی مورد توجه است، این توانی را به عنوان اجتهاد می شناسد و مجتهد قادر است احکام شرعی را بر اساس اندوخته ها و توانای خود برای مستفاد استخراج و اعلام کند.

یک سینماگر مجیم در این عرصه مستعد یک

کارشناس می تواند در موضوعهایی چون جامعه، مردم، مسائل فرهنگی، خانواده ای، حشر، مباحث جنسی و بحث تغییر تاریخی نظر و تحلیل خود را ارائه دهد و این مستأورد فیلمسازی در شکل مطلوبی می تواند مبنای حل مشکلات مردم باشد. چرا که نگاه ژرف و تیزبینه سازنده قبلی، به انوری دست می بندد که معمولاً از دید بنیه پوشیده است. لذا جا دارد تا در این معالج تاریخساز و تبیین کننده که ز پیچهای بزرگ تاریخ معاصر است و حوادث این ایام که ریشه در مقاومت ملت بزرگ ایران و مبارزی اسلامی و روح آن هائی یک پستی از راه زمانه ساز واقعی عظیم ظهور کرده، شایسته است «سینما حقیقت» و فیلمسازان آنرا چنین تر بگیریم.

در خانه نشین و قدر دانی خود را از تمامی مسئولان کارکن سینمای مستند، مسئولان خارجی (دوران و کارگردان)، فیلمسازان حاضر در جشنواره، مدیران و همکاران مرکز گسترش سینمای مستند و تحریمی در بخش دوره جشنواره بین المللی «سینما حقیقت» اعلام می دارم.

و السلام
جواد شمقدری
معاون امور سینمایی و سمعی و بصری

پیام مدیر پنجمین دوره جشنواره بین المللی سینما حقیقت

خیزش اسلامی و پستی

مضمون برای مستندسازان

کشورهای صنعتی جاور میزند و شاخ قرینق هر روزه شاهد سقوط یک دولت و استه و مستبدینی است که تکیه بر خود را «غرب» می دانستند.

هدنی اینها مربوط به عطی دوباره حق در دل ها و آذهان مردم این کشورها است.

به نظر میرسد این بدیده و دستاوردهای آن، بزرگترین مضمون و موضوع برای دست اندرکاران سینمای مستند و حتی داستانی است. به تین میراث سهری «چشمها را باید شسته جور دیگر دید» و باید محدودی کار و عرصه تلاش در مورد حقیقت و مسیسی آن را تغییر داد و میدان توسعه و فراخ گسترده دانست که این خود مستند کلان نگری و تغییر در اولویت موضوعی ساخت اثر مستند است و بهترین زاویه دید مستندی بر بی حوادث طبی جهان، نگاه فرقی حق و باطل در این تقابل است. لازم است برای آنکه از وادی مجرد قصه بگیریم و به تصویر جلوه حقیقت نزدیک شویم. ورود جدی برای به مقوله مستند و مستندسازی داشته باشیم.

در گونه سینمایی بحران به عنوان نمونه این موضوع که در کشور اسلامی توانی حکم الهی روزه

گرفتن می تواند مانع کار تولیدی شود و حکومت یا تشخیص خود، این حکم را برای مسلمانان کشور ممنوع اعلام می کند. می تواند ریشه یابی شود. شاید بزرگترین سکولار به این حکم الهی، پوشش کننده می بودی! آسیب های کشورهای مسلمان باشد.

حق است که در این معالج دیگر نمی توان به موضوعی غیر جدی و غیر اصولی پرداخت. چرا که گوی و میدان برای نشان دادن توانی سینما و زبان بسیار آماده است. البته خطر کردن و خطر پذیری هر جنبه ورود به این عرصه می باشد. امید واقع دارم کارگردانان سینمای مستند نقش و تکلیف خود را در این مقطع تاریخ ساز به خوبی به انجام خواهند رساند. در انتها قدر دانی و تشکر خود را از هدنی مسئولان کارکن سینمای مستند، مدیران و همکاران «میر گز» در پنجمین دوره، و جشنواره سینما حقیقت اعلام می دارم.

و السلام
شفیع آقامحمدیان
مدیر پنجمین دوره جشنواره بین المللی سینما حقیقت

یادداشت

نگاهی به رویکرد کلان در فیلم مستند

پیشش امروز، پاسخ فردا

مهدی کاروبی

این گونه فیلم ها به سمجتن و ارزشی عسیر «فعلی» و نادرگی ماسی پر دارند آن را با آن چه «باید» باشد معاویه می کنند. فیلم مستند با همه شور و حال نسبی خود، به خصوص وسیله مناسبی برای رسوخ به عمق جامعه ای که سابقی گسسته دارد و نیاز هیدان و اضطراب است به شمار می رود.

از پیش مقدمه کتاب سینمای مستند ریضارد میران دارسام

این جملات کوتاه اما پر مضمون، به نوبی «روح» فنام مستند «تقووت» آن را با سایر انواع فیلم «تجربی» (که در بسیاری از موارد با مستند آن هر را بر مستند می نامیم) نشان می دهد. میران نیز ادعا دارد اثر نگویم تاکید داریم که نویسنده این پیش مقدمه، بر دو کلمه «درون گیویده فعلی» و «بار» با نده، خاصی دورن اثرمند است. در واقع کلمات فعلی و بار، دم زمان «س» و «آینده» است. مگر می کند، با این سهری که یک مستند به عنوان اثری مناسب برای رسوخ به عمق جامعه، طی می کند، پرداختن به کتون زندگی برای رسیدن به آینده و جامعتهای که باید آن گونه باشد، است.

فیلم مستند در بهترین و زمانی ترین مسیرش به «اکتون جامعه» می برد.

مستند و کوش و بدیده ای برای پاسخ گویی به سوالاتی که در اذهان تک جامعه در همین طور مستند، به عنوان یکی از افراد جامعه، در پستی زندگی امروزین شکل گرفته، است این «نگاه بنیادی» منبع از نگاه یا پرداختن به گذشته نیست. مستندساز ممکن است در مسیر یافتن پاسخ سوالاتش (که پرسش های تک جامعه بویا و مردمانش نیز هست) احساس کند باید به گذشته هم نگرش برد. یا با تعامیر مورد نظرش را با گذشته و استفاده از گذشته سازد و به سوی آینده ریش برد. این چه دربار از ماضی تری «مسیر یک مستند اشاره شد، سخن است این صورتعام: «هر ایجاد کند که تاکید و توجه نگردد سخن بر مستند اجتماعی بوده است، و چنین رویکردی در پرداختن به «کون جامعه» شاید ما نوع دیگری از فیلم مستند هم چنین مستندهای «قرینق» را «میران» «چهره نگری یا پرتو» «زیست محیطی» و «چندان هم خوانی نفاشته باشد و اصول ضرورت پرداختن به چنین اساری از «اکتون جامعه» سرچشمه بگیرد و بنابر این چنین یعنی از اساس منتفی باشد.

بر این باورم آن چه که به عنوان نگارشی کلی در فیلم مستند اشاره کرده، در دهه های گذشته، مستند صرف نظر از تفاوت محتوا و فرم و فنی که آن را ایجاد می کند، مصادق دارد. به عبارت دیگر، مستندساز چه فنی در باره یک شاعر بسیار (مستند پرتو)، چه به حضور کیسه فیوینی کوچکی در چرخه اکونوزیکی (مستند زیست محیطی) بپردارد، و چه ساز شکر جوانان در مورد آینده با «سنداری» (مستند اجتماعی) قرار دهد، آن چه در باره حاشیه است، و مسیر حر است، یک فیلم مستند اشاره شد. کماکان صدای «بار» در حقیقت، به هر کدام از این موضوعات متفاوت بپردازیم، به طور منطقی باید ما سوالاتی امروزین که ذهن مستندساز را طبعیتا تحن بعضی یا بخش های از جامعه را، در خود متفول کرده است، شروع کنیم. زیرا در غیر این صورت، روش شناسی بر باطن ما آن موضوع سیر دیگری را طی خواهد کرد. مسیری که می تواند به تولید اثر بی مصلوبی و کتبه یا مفاوت با رویکردی تازه منجر شود که پاسخی به نیاز جامعه برای رسیدن به آن «باید» از مانی باشد.

حضور ۳۰ مهمان خارجی در ۳ روز

پنجمین دوره از جشنواره سینماحقیقت از امروز هر دو بخش ملی و بین‌المللی آغاز به کار می‌کند. در این دوره از جشنواره در بخش بین‌المللی ۳۰ مهمان از خارج کشور از کشورهای بوسنی و هرزگوین، فرانسه، تونس، لبنان، اتریش، سوئیس، انگلستان، ایتالیا، مصر، کرواسی، ترکیه و حضور دارند. به گزارش تنسویه روز سه‌شنبه، جشنواره مهمانان خارجی طی روزهای مختلفی امساله آخرین گروه صبح دیروز وارد تهران شد و مراسم افتتاح تهران ساکن شدند. این مهمانان در روزهای جشنواره در سینما فلسطین حضور داشته و دو کارگاه آموزشی با حضور آن‌ها در روزهای ۱۷ و ۱۶ آبان ماه برگزار می‌شود. بازدید از موزه سینما، گفت‌وگو با سینماگران ایرانی و چند برنامه دیگر برای روزهای حضور آن‌ها در تهران آماده شده است.

محوریت پیدای اسامی دور «سینماحقیقت»

نظر به اهمیت خیزش اسلامی مسلمانان منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا، بخش ویژه بین‌المللی پنجمین جشنواره «سینماحقیقت» به استقبال نمایش فیلم‌های مستند ایرانی و خارجی مرتبط با «پیدای اسلامی» و «وطن‌های استکباری» رفت. به گزارش تنسویه روز سه‌شنبه، جشنواره شایع افاد، محمدیان مدیر جشنواره بین‌المللی سینماحقیقت در خصوص جایزه بخش ویژه «پیدای اسلامی» جشنواره نیز اظهار داشت که سه جایزه ۱۵۰۰، ۲۵۰۰ و ۱۰۰۰ یورویی با عناوین «فیلم برگزیده»، «جایزه ویژه هیئت داوران» و «بهترین پژوهش» به منتخبین هیئت داوران این بخش جشنواره اهدا خواهد شد.

تعامل شبکه‌ها مستند با جشنواره

امسال شبکه مستند جزو حامیان جشنواره بین‌المللی مستند ایران، سینماحقیقت است. به گفته مدیر جشنواره، «در طول سال از هشت فیلمی که به این شبکه ارائه کرده‌ایم، هفت فیلم بخش شده است. ما در تلاش هستیم تعامل بیشتری با این شبکه داشته باشیم و زمینه مناسب‌تری برای نمایش آثار مستند فراهم کنیم».

حمایت حوزه هنری از جشنواره

حوزه هنری با اختصاص سینما سید به جشنواره سینماحقیقت در این رویداد مشارکت می‌کند. به گزارش تنسویه روز سه‌شنبه، جشنواره سینماحقیقت، نظر به موافقت استفاده مرکز گسترش سینمایی مستند و تجربی از سینما سید جهت برگزاری پنجمین دوره جشنواره بین‌المللی سینماحقیقت، ملی توافقی نامه‌ای، سازمان توسعه سینمایی صورت داده به یکی از حامیان مالی این دوره، جشنواره تبدیل شد.

برنامه روز اول جشنواره:

جشن گزینی حقیقت در پنج سالگی

به گزارش تنسویه روز سه‌شنبه، برنامه روز اول پنجمین جشنواره بین‌المللی «سینماحقیقت» به شرح زیر اعلام شد:

ساعت ۱۱: افتتاحیه

ساعت اول (ساعت ۱۱): فصل خاک زندگی (پایک نیوای، همان یکشنبه (رضا عرفانی)، رنگ‌های خاکستری (حامد سعادت)

ساعت ۱۲: مراسم

ساعت دوم (ساعت ۱۲): مراسم در حضور دیگران (مهسا رضوی)، روز بیادمانی (ناصر نوری)، مکافات (سیر شکرگزار)

ساعت ۱۵: حرف‌های ساده

ساعت سوم (ساعت ۱۵): حرف‌های ساده (روح‌الله ابیاری)، دست‌زنگ (داریوش نیکبخت)، و نایح با طمبخت (میلاد ثابت گل)، بچه‌های آسمان (سید روح‌الله حسینی)

ساعت ۱۷: آواز و آینه

ساعت چهارم (ساعت ۱۷): آواز و آینه (سعادت‌علی سعیدیوز)، رفتن به راه می‌یوندد (سحر سعیدیوز)، یک، شانزده، نامم (سید محمد میرکافی)

ساعت ۱۹: یک روستای

ساعت پنجم (ساعت ۱۹): یک روستای ایرانی (محمد جعفری)، مردی از هزاران سال آینده (علی خلیج فارس (ارد عطاریوز)

ساعت ۲۱: قریب اریانا

ساعت ششم (ساعت ۲۱): قریب اریانا (الکس جونز)

ساعت ۲۱: افتتاحیه

ساعت اول (ساعت ۲۱): عشق‌نامه‌ای برای عالیجناب کرم ایریشو (ایلا فولادوند - سعادت حسینی نظری)، آرایش در سنگ (عزیزرضا دهقان)، ۱۰ یک (علی شاه محمدی)

ساعت ۲۳: ستاد یود فوتبال

ساعت دوم (ساعت ۲۳): ستاد یود فوتبال یک روز است (زهرا درمنش)، فقط کفی نور (سید حامد نوری)، وطن (آیداشیف - کرم فرید)

ساعت ۲۵: نزار راز

ساعت سوم (ساعت ۲۵): نزار راز (علی پور

طایی)، شهر برفی (دژور بچفی)، شهری با چهره آلوده (بچتر لینکا)، بودن یا نبودن (حسن لطیفی)

ساعت چهارم (ساعت ۱۷): الماس سیاه، طلای احیق (باسکال لامجد)

ساعت پنجم (ساعت ۱۹): تاسره المان بر قصد (صوبو آلمن نیلاد)، کولاف (علامرغا صالحی)، وقتی برها پایین می‌آید (عجب کره‌الدینی)

ساعت ششم (ساعت ۲۱): قاب مرده (ساموئل سیاستین)

ساعت ۲۱: افتتاحیه

ساعت اول (ساعت ۲۱): عقل سرخ (علی زارع فانت بوی)، قسمت شاعر (مرتضی ندایی)، سفر به اعماق خلیج فارس (علی ندایی روز)

ساعت ۲۳: بچه‌های انقلاب

ساعت دوم (ساعت ۲۳): بچه‌های انقلاب (شیرین اوس، ایوان)

ساعت سوم (ساعت ۲۵): عینی شیر خدا (محمد جعفر باقری نیا)، پرتش (طالب رماوندی)، این است زندگی (دانیل زلیسکی)

ساعت چهارم (ساعت ۲۷): زندگی راهی بس دراز (سازگربسولر)

ساعت پنجم (ساعت ۲۹): فرشته‌ای روی شانه راست من (آزاده بیزار گیتی)، تیرسون و تیرسون (ویکتور یاز پمانسک)

ساعت ششم (ساعت ۳۱): خوش آمدید به بوگادیشو (عابدین مهدوی)، برجین راز (محمد جان میرزایی)

ساعت ۳۱: افتتاحیه

ساعت اول (ساعت ۳۱): زنده باد پادشاه (مجید صباغ بهروز)، عفت شهر (شاه سلطانی آزاد)، آیه‌های خندم راز (مصطفی کریمی)

ساعت دوم (ساعت ۳۰): فرزند کوه (سعیده ملامهدی)، اشک خورشید (داریوش نیکبخت)، قطره‌ری (محمد حبیبی منصور)، هیچ بزرگ (احمد سید کشمیری)

ساعت سوم (ساعت ۳۰): بیماری جنگ (ماری مگسکاس)، کرولیک (نکا دایان)، شبیه بلور (سجاد میرزاییان دهکردی)

ساعت چهارم (ساعت ۳۰): عشق ایلی (آذر سپهری)، خانه من (محمد امیر بوردی)، پاکستان سابه‌دن (دیده و خبذ ز عزام)

ساعت پنجم (ساعت ۳۰): آسمان خالی نیست (یلر طلایی)، گودین (سپمن بیولیو)

ساعت ششم (ساعت ۳۰): نقاشی منحنی (آهانم حسینی)، سیر نگاره‌ها (سید وحید طباطباییان)، نقش نهان (محمد معماریان)

ساعت ۳۱: افتتاحیه

ساعت اول (ساعت ۳۱): پیلز روانه مرزبانی - صادق دققی، بچه‌های نابینا (می‌رای ری یوز)

ساعت دوم (ساعت ۳۳): زغال سوزان (پیوتر زوتروویچ)، که سر ما به زندگانی است (محمد جعفر بفری تیا)، همای (اب بیژن شکر ریز)

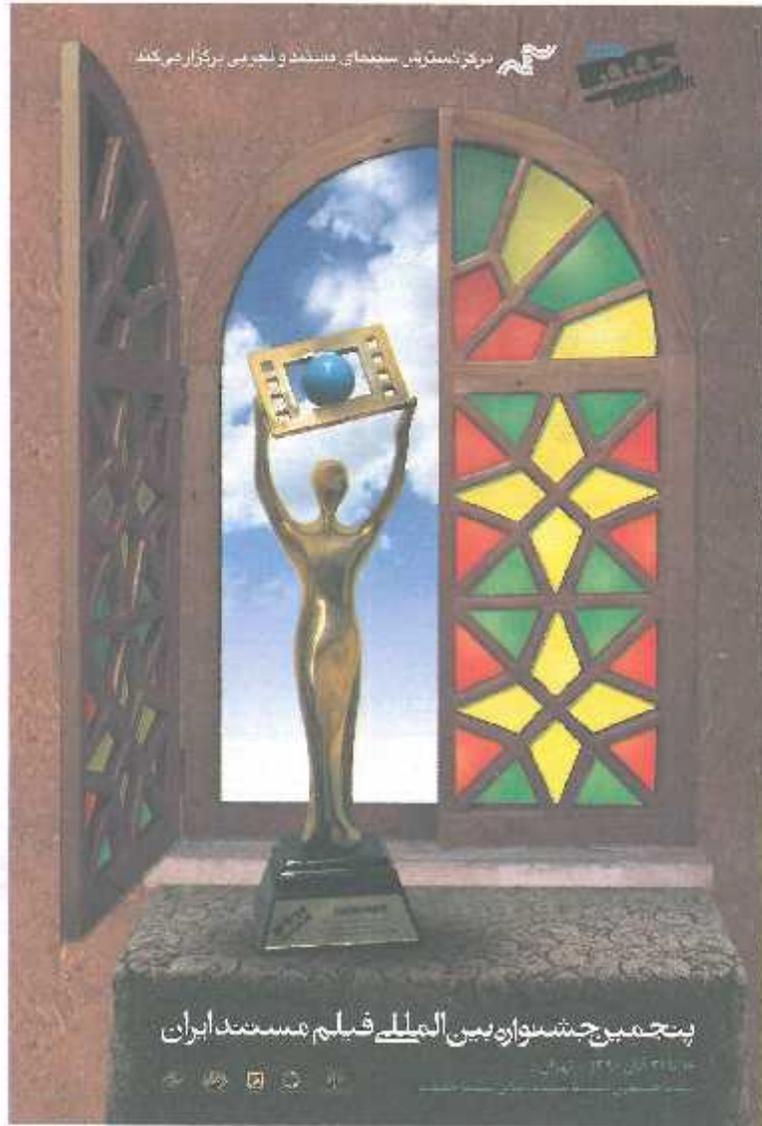
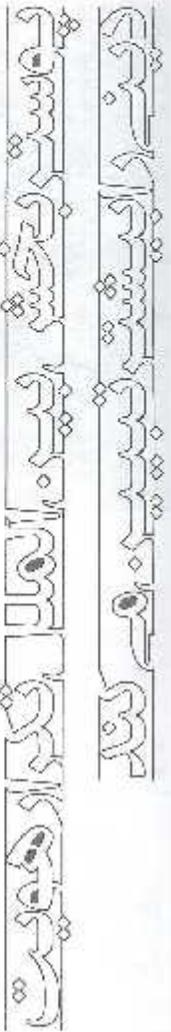
ساعت سوم (ساعت ۳۵): چهل سال عشق (حسن جعفری)، چشم پناه (محمد مومنی)، مصر در هجده روز (احمد صلاح سونی، رمضان صلاح)

ساعت چهارم (ساعت ۳۷): صیادان عبق (محمد حبیبی منصور)، با تمام روستا از دواج خواهیم کرد (رنکو متکوویچ)

ساعت پنجم (ساعت ۳۹): پرتوه (سب کوپری)، بزگشت نوشکن (نصیر درویشوند)

ساعت ششم (ساعت ۴۱): اسپایر، ده نزه می روند (سعید فرجی)، تنس (کیومرث سرشار)

با محمد یار احمدی، طراح پوستر جشنواره بین المللی فیلم مستند ایران

مرکز دسترس سینمای مستند و تجربی برگزار می‌کند

پنجمین جشنواره بین المللی فیلم مستند ایران

ایرانی مانند ترمه، قاب پنجره و خود آسمان نیز نماد و ز فرهنگ دینی و ملی ایران است و باز بودن پنجره بخت امید به آینده و روشنی را مطرح می‌کند.

پوستر بخش بین المللی ساده‌تر از این پوستر است و در آن از تنوع رنگی که گفتید خبری نیست. علت این تفاوت گذاری چیست؟

در پوستر بین المللی تکرار هویت دینی بیشتر مشهود است آسمان و خطوط استعینی که در کادر بالای قاب می‌بینید نشانی از فضای دینی است. در ضمن در قسمت اصلی پوستر طرح منظمی از رنگاترکیب‌های سیماپی طراحی کردم که در ظاهر ساده‌تر است اما اگر دقت شود، کلمه «حقیق» را طراحی کرده‌ام که اشاره‌ای به اسماء الحسنی است.

در باره ساده‌گی توضیح دهید. هویت ایرانی در این پوستر چه جایگاهی دارد؟

بله این پوستر ساده‌گی بیشتری نسبت به پوستر اصلی دارد چون نمی‌خواستیم وارد فضایی همه کشورهایی که در جشنواره شرکت کرده‌اند شویم بدترین فکر کردم ساده‌گی می‌تواند بیان گر این موضوع باشد. البته باید این توضیح را هم بدهم که رنگ در پوستر بین المللی هویت ایرانی را بیان می‌کند و در کنار نگاتیوها که نوعی قره خارنه تلفیقی از فضای سنتی و مدرن را می‌سازد، یک طراح

محمد یار احمدی «مخراح پوستر جشنواره‌های فیلم، کیشن، پلیس و... طراحی پوستر پنجمین جشنواره بین المللی سینما حقیقت را نیز برعهده داشته است. با این هنرمند درباره روند طراحی این پوستر و همچنین پوستر بخش بین المللی جشنواره گفت وگویی انجام داده‌ایم که در زیر می‌خوانید.

به نظر شما مهم‌ترین کارکرد یک پوستر جشنواره‌ای چیست؟

حسب نظر مخاطب مهم‌ترین کارکرد یک پوستر است. بیننده با جلب شدن به شکل خاصی مشتاق دیدن جزئیات، موضوع، زمان و مکان برپایی جشنواره و... می‌شود. در طراحی پوستر این جشنواره با «رنگ» و «ترکیب‌بندی» سعی کردم برای بیننده جذابیت ایجاد کنم.

نشانه‌هایی مانند پنجره، آسمان، تندیس و... چه ارتباط موضوعی با جشنواره دارند؟

هر المانی بیان گر مفهومی در یک پوستر است. در این جا نیز هدف ارتباط طرح با مسئله حقیقت و سینما بود. من در انتخاب نشانه‌ها محدودیت داشتم چون بیشتر نشانه‌های این دست در جشنواره‌های دوره‌های گذشته به کار رفته بود. پنجره نمادی از هنر سینما است که رو به آسمان که نماد حقیقت است، گشوده شده است. عناصر

نگاه

بوم‌عمل کردن، جهان‌اندیشیدن

محمد رضا روحانی

نام خود ندارد که دنیا به من شود. شاید نخستین و کهن‌ترین روش چیزی و زوی من‌های داخلی و نام آن حتماً آدمی را از سفر دور دنیا خواهد انداخت و این سفر نیکویی است. اما نکته مهم این نیست و عمل فیلم‌ساز است که اهمیت اساسی دارد. هستند فیلم‌سازانی که فقط برای آن سعی می‌کنند می‌سازند. این دو نوع سفر را با خود دارد. که از آن تحت عنوان اصالت و بدنی بودن نام خواهد برد. به راحتی می‌توان برای بستن دنگ‌های فیلم ساخت و تمی. وقت می‌توان این شیوه فیلم‌سازی را تشخیص داد آن که برای بستن دنگ‌های فیلم می‌سازد خود را می‌فروشد و دلایل به سودگرمی پیش نیست. قی به مزد است. کافر فروش است. این بستن دنگ‌های خارجی و داخلی نمی‌شوند. بستن دنگ‌های است. بره‌کن هستند همیشه آنی که بر می‌سازد درونی فیلم می‌سازد. از درون خود سفرش می‌گیرد. این‌ها قیمت ندارند. عیار خود را خود تعیین می‌کنند. در دوره‌ای به این‌ها بوف می‌گفتند. چیزی به عرصه هنر اضافه کرده بودند. البته به تخیلی سینما افزوده بودند. چیزی به هنر و نگاه آسانی اضافه کرده بودند و کم نیست این فیلم‌سازان. اما باید با معیار و متذکر این‌ها را شناخت و برزستاساند. در بره‌این مسیر به متذکر خود هم نوشت.

۱. هر عرصه شعور است و شعاری اگر هست باید بی پشت خود شعور را بازتاب دهد و فکر را در حد صفا شعر مانی خواهد ماند و شعوری را بازتاب می‌دهد. با مثالی این منظره نظر را از خواننده کرد فیلم‌ساز وقت از درون شعارش می‌گیرد. انسان از مانی در آتش خلق می‌کند مثلاً می‌شود عارفی فریاده بان. می‌شود اسد در مهاجر می‌شود منصور. فرج مینو. بر تو خلق این آدم‌ها جفت خان می‌چینند. عارفی در دهنه‌س و وطن از هفت خلق پیشرو می‌گذرد دیگر زمینی نیست و در تمامی از چشمه‌ها در آتش فرو می‌آید و چشمه‌ها عارفی به آسمان ختم می‌شود. یا منصور رفت. در دکل دهنه مانی شهید می‌شود به جای خود آمدن کارگردان جزوی کار می‌کند و نملها اجوری می‌چیند که بر قرار می‌رود تروج می‌کند این همان نوع فیلم‌ساز است. آنی است که چیزی به سینما اضافه می‌کند. اما فیلم‌ساز دیگر هست که تویی از بیرون سفرش می‌گذرد شاید از تپت. شاید از تهیه‌کننده و فیلمی می‌سازد صنعت و ساختگی بودن از سر و رویش می‌باشد. انکار این فیلم از آن فیلم‌ساز دیگری است. انکار به قطع رسد خود نوشته است. تکرار را نمی‌شناسد.

۲. هنر عرصه خلوص فردی است و این خلوص به ساده‌گی به دست نمی‌آید. هنرمند مدام دید به داشته‌های خود جنگ برزند. دانش‌های ما همانا فرهنگ بومی است. وقتی به فرهنگ بومی‌مان جنگ برزیم مسلماً می‌توانیم نخسین‌گاه را برای صعود برداریم. اما دومین قدم داشتن اندیشه جوانی است. آن می‌تواند همه جهان‌بین را به هم مربوط کند که به بشریت به انسانیت می‌اندیشد و این جهانی‌اندیشیدن است که اثر را به فراسر مرزهای می‌کشاند. جزء و بخشی از دل متاسفانه اجتماعی و بومی ما، اما این جزوی گفتن که دروغ و بیهن کاری همیشه رشت و ناپسند است. و برای همه ادعا می‌کنند و با شانی به‌هم خواهد آورد. این سخن برای همه ادعا در سراسر دنیا خوشایند است. این‌ها آن اصل است این همان چیزی است که برین آن را یاز شناخت و حقیقت‌گرا. اگر چنین کردیم به درستی در جشنواره‌های مختلف به درستی پذیرفته خواهیم شد و پیام بومی‌مان را به گوش جهان خواهیم رساند.

یار احمدی:

هر المانی بیان گر مفهومی

در یک پوستر است. در این

جایز هدف ارتباط طرح با

مسئله حقیقت و سینما بود

خیلی نباید توبه‌مو از اهداف جشنواره در گذرش بهره ببریم. چرا که کار لایق می‌شود. جشنواره سینما حقیقت، جشنواره‌ای ملی و ارزشی است و به نهارم روز، تری‌هایی که برای آن طراحی کرده‌ام، گویای اهداف و حواست‌های جشنواره باشد.

تفلیک

مستندسازی و مقتضیات زمانه

خطر کردن
روز عبور به آسوی دروازه‌ها

امیرحیدر

به نقاشی گذرا به حوادث چند ماهه گذشته در منطقه خاورمیانه و شاخ فریقا به خوبی متوجه می‌شویم که جهان از یک پیچ گنبد و تاریخ ساز در حال عبور است.

بر دیگر در فضای باز و رسانه‌ای موجود جلوه‌ی حق و حقیقت آشکار شده و این اتفاق توجه‌های عمومی و نظرات‌های پاک را به خود جلب کرده است. ضمن آن که حوادث ساله و حق جوایه‌ای در غرب به خصوص آمریکا و اروپا - نیز در هفته‌های اخیر خودنمایی می‌کند. اقتصادار دنگاهی مجدد به گستره

فیلم‌سازی هستند. به خصوص در عرصه سینما حقیقت دانسته باشیم. چرا که موضوع و مضمین جدید، نگاه و توجه خاصی را می‌طلبد. حداقل باید در اولویت‌های موضوعی این سینمایانگری کرد به ویژه اگر تحقیق و پژوهشی مبتنی بر باشد و اثر عمیق و تحلیلی مدنظر قرار نگردد. به صور مثال تجده، پروژه‌ی «میراث» و «میراث» به رفتن سبک زندگی غربی و بخصوص به رفتن تفکر سکولار و لیبرال دموکراسی در عرصه مدیریت جوامع مسلمان تضادهای و تناقض‌ها را به نجات و در نهایت پرداختن به خیزش اسلامی در کشور های مسلمان.

پس از واقعه بزرگ انقلاب اسلامی در این سال ۱۳۵۷ مسیر جدیدی در این راه گشوده که تولید آثار خوب و فاخر مستند را ایجاد می‌کند. یکی از راه‌های جدی این بدوری و باطنی حکومتها به غرب و آمریکا و بر روی از سیاست آن‌ها بود. وقتی فراموش‌مانی نظیر مایکل مور اظهار علاقه می‌کند، درباره لاجرم و آل اسریت فراموش‌مانی. از این خودتشناسی و تغییر فضای تولید در فیلم‌سازی مستند کرد.

یکی از راه‌حل‌ها برای مردم منطقه انتقال تجربه تصویربرداری انقلاب اسلامی در هر حال و مقاطع سخت و پرحادثه است. راه‌حل‌های این انقلاب می‌تواند دستاورد حرکت مسلمانان منطقه باشد. بنابراین باید جدی‌تر و اصولی‌تر از رسانه بر قدرت سینما استفاده کنیم و حق مطالب را در این زمینه ادا کنیم. اگر جامعه را به مثابه یک کشتی فرض کنیم علی‌هذا باید آن بی‌سکال صورت نخواهد گرفت. امروزه شرایط به گونه‌ای است که مردم بسیار منطقه قصد کرده‌اند سکون هدایت جامعه را بپذیرند و این را به مسیر اصلی خود باز کرده‌اند. به همین میزان باید سطح آثار تولیدی مستند را نفاذ یافت تا بتواند پاسخگوی نیازهای جدی روز باشد. در واقع همان گونه که اهداف و آرمان‌ها در فیلم‌سازی اوج می‌گیرند، ساختارها و نوسانات نیز رویت‌های سنگین و فاخر می‌یابند. در این زمینه به عنوان نمونه می‌توان به مستند بازرسی شده کشورها، مرکز با موضوع نسل‌کشی در کامبوج اشاره کرد. فیلم با ساختار خوب و هوشمندی فیسبوس بوالساز از عهده مضمون و موضوع جدی و مهم خود برآید. البته به همان میزان که موضوع مهم و جدی می‌شود، حیلرات آن نیز بیشتر می‌شود. لذا خطر کردن و شجاعت لازمه اولسعی ورود به این مباحث است.

نقدبرها، تولیدها، امیدها و دور خیز برای برنامه‌های سال بعد...

دور نخستین در سال آینده

مجلسه رسانه‌های بنیمن حکواری

همه این سانس بحث و بررسی شود.

جلسه رسانه‌های بنیمن حکواری بین المللی «سینماحقیقت» پنج به ششم ۱۰ آبان ماه ۱۳۹۰ با حضور شیخ آقامحمدیان (مدیر جشنواره) و حسین خورشیدی (قائم مقام اجرایی جشنواره)، ضناحیو (مدیر روابط عمومی) و جمیع کثیری از اهالی رسانه در سالن «سینماحقیقت» مرکز گسترش سینما و مستند و تجریش برپا شد.

به میزبان خیرنگار نشریه روزانه جشنواره سینماحقیقت، در ابتدای این نشست ضناحیو با ارائه توضیحاتی در مورد جشنواره گفت: این دوره از جشنواره سینماحقیقت از ۱۶ آبان ماه فعالیت خود را در سناهای فلسطین، سیده و سانس سینماحقیقت آغاز می‌کند و مراسم اختتامیه بخش علی ۲۱ آبان ماه در تالار وحدت برگزار خواهد شد.

برپایی جلسات نقد فیلم و کارگاه‌های آموزشی

شیخ آقامحمدیان، مدیر عامل مرکز گسترش سینمای مستند و تجریش و «روز جشنواره سینماحقیقت» گفت: ما تلاش کرده‌ایم تا اموری که در گذشته انجام گرفته و نتایج مثبت در برداشت را به عنوان تجربه‌ای مثبت دوباره به کار بندیم. به همین خاطر جلسات نقد فیلم را در جشنواره خواهیم داشت. همچنین چندین کارگاه با حضور اساتید ایرانی و خارجی برگزار خواهد شد که افرادی چون محمد تهمی، مزاد و منوچهر مشیری در آن به بحث مستند برتری می‌پردازند و اساتید خارجی نیز به بحث‌های تحقیق و مستند بحران با هم‌ریش، توجه به بیداری سلاحی خواهند پرداخت.

رونمایی از کتاب «اقتباس در سینمای ایران» و تقدیر از دست‌سازان و همچنین از رونمایی کتاب «اقتباس در سینمای ایران» نوشته «محمدعلی فرشته حکمت» در جشنواره خبر داد. وی ادامه داد: همچنین بسته جدید مستندهای شبکه نمایش خانگی را شامل فیلم «به دنبال حقیقت» از سیاوش سمریدی و مجموعه فیلم‌های محسن خان‌چینی پیرمون فونب، در جشنواره عرضه می‌کنیم.

تقدیر از جورج شکور، محمدعلی آقامحمدیان، و پرویز بهرام فارسی، حسین جعفریان و پرویز بهرام «آقامحمدیان» با اشاره به اینکه جورج شکور نویسنده ابتدایی هنرمندی خارجی است که در جشنواره تقدیر می‌شود. پیرمون تقدیر از اساتید سینمای مستند گفت: در جشنواره اسسال از چند تن از اساتید داخلی چون محمدعلی فارسی، حسین جعفریان و همچنین از پرویز بهرام که سال‌ها در زمینه بنیمن نقش فیلم‌های مستند فعالیت داشته تقدیر به عمل خواهیم آورد.

تولید ۵۰ فیلم مستند تا پایان سال آقامحمدیان گفت: هم‌اکنون که در مراسم قطار قبول نامه برگزار می‌شود ۵۰ قرارداد جدید را به تصویب و نوایب رساندیم و امیدواریم تا پایان سال نیز ۵۰ قرارداد دیگری به مرحله اجرایی برسد. به دلیلی تمرکز ما بر روی تولید مستند اصل با احتیاط بیشتری در راه تولید فیلم سینمایی قدم برداشته‌ایم و به همین خاطر نسبت به سال گذشته تعداد فیلم‌های سینمایی ما برای حضور در جشنواره فجر کمتر از سال گذشته است. شیخ آقامحمدیان همچنین اظهار امیدواری کرد اسسال آثار مستند بلند به جشنواره فیلم فجر ارائه شود.

آقامحمدیان: در جشنواره اسسال از چند تن از اساتید چون محمدعلی فارسی، حسین جعفریان و همچنین از پرویز بهرام تقدیر به عمل خواهیم آورد.

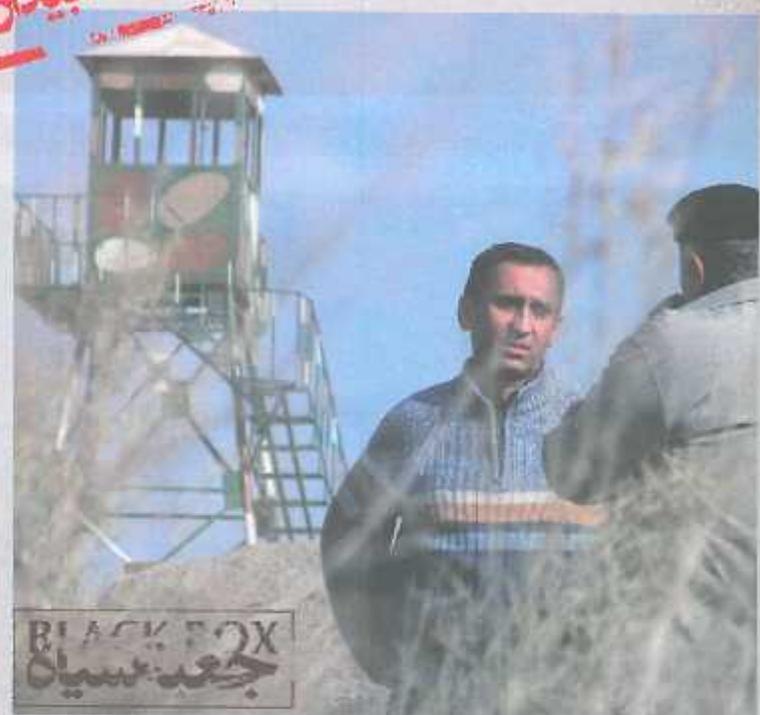
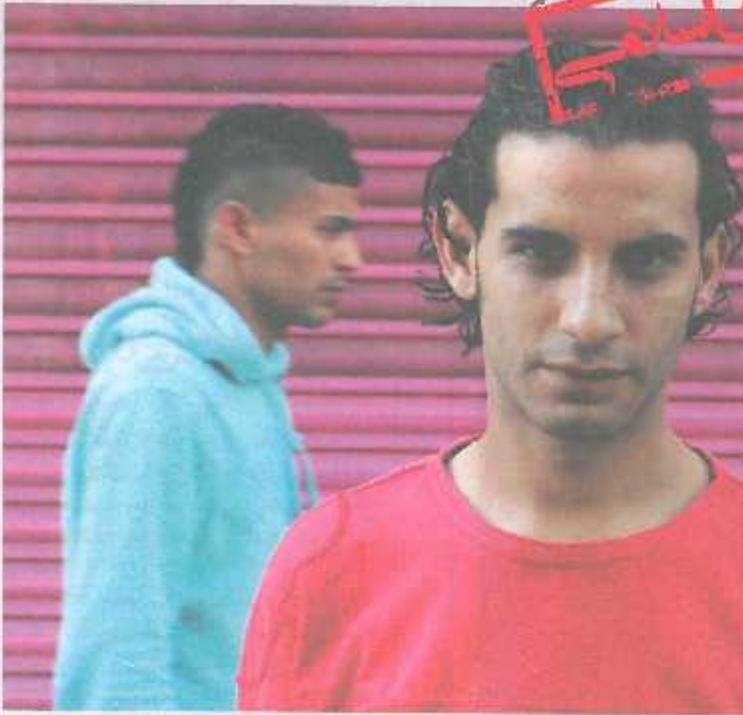
و طبق وعده جورج شکور مستند سازی مسان امور سینمایی وزیر ارشاد مسرع بهتر بین فیلم مستند بلند در جشنواره فجر اعطا شود.

برپایی هفته فیلم مستند در شهرستان‌ها و خارج از کشور از سال آینده مدیر جشنواره سینماحقیقت ادامه داد: از سال آینده شاهد برگزاری هفته فیلم مستند در شهرستان‌های مختلف کشور خواهیم بود. همچنین در مورد برگزاری هفته فیلم مستند ایرانی در خارج از کشور نیز برنامه‌ریزی‌هایی کرده‌ایم که احتمالاً نخستین برنامه آن تا پایان اسسال و در تاجیکستان برگزار خواهد شد.

۱۵۰ فیلم در ۵۰۰ سانس روی پرده می‌روند در بن نشست «حسین خورشیدی» قائم مقام اجرایی جشنواره سینماحقیقت گفت: اسسال ۱۷۰ فیلم مستند در بخش مسابقه ملی با هم رقابت می‌کنند. ۳۰ فیلم نیز در بخش سین المان به نمایش درمی‌آیند که در کنار این‌ها ۵۰ فیلم هم در بخش جنبی ملی و بین‌الملل آکران خواهد شد. در مجموع ۱۵۰ فیلم در ۵۰۰ سانس به نمایش در می‌آیند. در این نشست پوستر «سینماحقیقت» که توسط «محمد یاراحمدی» طراحی شده بود، رونمایی شد.

صفحات ویژه

مستند بیداری اسلامی

BLACK FOX
جغد سیاه

مستند

DOCUMENTARY

مجموعه گیزلوز

نگاه مستند

بیداری اسلامی وقتی که از مستند سازان در رود

با توجه به حرکت‌های که هم اکنون در کشورهای همسایه رخ داده است، آشنایی و آگاهی نسبت به جریان‌ها، روز جهان و طبقه یک فیلمساز مستند است که با دوربین خود نسبت به آگاه‌سازی تماشاگران همت بگمارد و هم تلاش کند به بیداری کشورهای مختلفی که توسط کشورهای که حاکمان آن با ظلم حکومت می‌کنند، کمک کند.

حرفی که ما در کشورهای منطقه شاهدش هستیم، بنات گرفته از سال ۵۷ است و شواهد هر سال می‌دهد که تاکنک‌هایی که هم‌اکنون از آن استفاده می‌شود، نشان می‌دهد که این حرکت‌ها، ملهم از پیام اسلامی سال ۵۷ ملت ایران است که هم‌اکنون از آن بهره‌برداری می‌شود. این روس‌ها و تکلیک‌هایی که به کار می‌برند، نشانگر اجراشن فداشاک حضرت امام (ره) است که طی سال‌های اخیر، جسی جدی در باره آنها صحبت می‌کردند. فرست ما شد، زمانی که ایشان در مورد سفیر همیشه شوروی سابق هم پیش‌بینی کرده بودند که به قریبانی آن انجامید و وعده‌ها (ره) تحقق یافت.

در این میان، ما و طبقه داریم به عنوان فیلمساز مستند به درون جریان‌ها و اتفاقات رفته و با تکیه تحلیلی و روایتی را که در حال رخ دادن است، موشکافانه به صورت مستند ضبط کنیم تا برای تاریخ ثبت شود.

ما البته می‌دانیم، ضعفی جدی در جریان مستندسازی کشور داریم و این است که جریان سینمایی مستند در کشور، نسبت به وقایع کشورهای اسلامی بسیار ضعیف بوده و سینماگران فعال مستند، نسبت به این عرصه کم‌توجهی کرده‌اند در صورتی که مستندسازان قدرتمندی در کشور داریم که انتظار می‌رود در این شرایط بحرانی، به ضبط وقایع بپردازند و به عنوان مستندسازان در این زمینه نقش خود را ایفا کنند.

از سوی دیگر باید به این نکته توجه داشت که یکی از ضعف‌های جدی ما در عرصه بین‌المللی این است که در این عرصه فعال نیستیم در صورتی که به عنوان مستندساز می‌توانیم در عرصه بین‌المللی هم از لحاظ تکنیکی و هم از لحاظ مباحثی به موفقیت‌هایی دست پیدا کنیم.

حضور سینماحقیقت، فرصت مطلوبی برای فیلمسازان مستندساز است که به طور جدی به واقعی که در کشور رخ می‌دهد، بنگرند، آن‌ها را ثبت کنند و در صحنه حضور داشته باشند و از سوی دیگر، بتوانند جریان سینمایی مستند را سه‌مانند جریان درست و مطلوبی که می‌تواند نشأت گرفته از رهبر شهید آوینی باشد، نه در سبب، هدایت کنند.

داشیه

خواننده‌های

«جعبه سیاه اسپتامبر»

■ «جعبه سیاه ۱۱ سپتامبر» در بیست و هفتمین جشنواره بین‌المللی فیلم فجر اکران شد و به میسان، محقق این کار جایزه ای ویژه اختصاص یافت.

■ عنوان این فیلم برگرفته از سخنان رئیس جمهور، محمود احمدی نژاد در آخرین اجلاس مجمع عمومی سازمان ملل است که در آنجا وی تاکید کرد تنها دانستن حقیقت حادثه ۱۱ سپتامبر است که می‌توان علل جنگ‌های عراق و افغانستان را درک کرد. احمدی نژاد تاکید داشت که جعبه سیاه ۱۱ سپتامبر باید باز شود.

■ فیلم ۱۱ سپتامبر با تکیه بر تحقیقات گسترده «تبری بیسان» به عنوان یکی از مهم‌ترین کارشناسان بزرگ حادثه ۱۱ سپتامبر در ایران ساخته شد و «میسان» خود در این فیلم بازی کرد. از آنجا که میسان خود نویسنده و تولیدگر مشهور سیاسی فرانسه است، انعکاس زیادی در میان طبقه روشنفکر و نخبه فرانسه به دنبال داشت و در اولین دور نمایش این فیلم که در سینمای پاریس به روی پرده رفت، با استقبال عمومی مواجه شد.

■ این فیلم با هماهنگی و سه گزینی رانزنی فرهنگی کشورمان در یکی از سالن‌های مرکز پاریس در نزدیکی خیابان نوازیه بیزه طی دو روز و در سه ساعت به نمایش درآمد. فیلم در تراسی در شهر پاریس به روی پرده سینما رفت که طی تلفن‌های مکرر از سوی نهادها و شخصیت‌ها و گروه‌های فشار عصبی‌نویستی برای لغو نمایش این فیلم تلاش گسترده‌ای به عمل آمد اما با مقاومت و تلاش و پیگیری رانزنی فرهنگی کشورمان در پاریس این فیلم در ساعت مقرر نمایش داده شد.

■ حضور افراد برای دیدن مستند «جعبه سیاه ۱۱ سپتامبر» از شهرهای دور فرانسه نظیر «لیون» که در ۴۰۰ کیلومتری و «تانت» در ۳۰۰ کیلومتری پاریس قرار دارند نیز باعث تعجب شده بود.

■ بخش پایانی فیلم مستند «جعبه سیاه ۱۱ سپتامبر» که به موضوع ظهور امام زمان عجل الله تعالی فرجه کشریف و حضرت مسیح (ع) می‌پردازد، جزء موارد بحث برانگیز میان منتقدان بود. بخش اول این مستند که در آن تحقیقات «تبری میسان» فرانسوی ارائه شده است برای بسیاری از مخاطبان تازگی داشت.

■ پس از پایان فیلم، جلسه پرسش و پاسخ توسط خود نمایشگران و با مجریگری «فرانچسکو کاندونی» یکی از شخصیت‌های سیاسی فرانسه برگزار شد که بیش از یک ساعت به طول انجامید.

■ در حاشیه این نشست خانم بومیه از شخصیت‌های نخبه و فعال فرانسوی در پاسخ به سؤالی درباره این فیلم و رابطه‌اش با مذهب، گفت: ما غربی‌ها به ویژه فرانسوی‌ها به علت زندگی در کشور لاتینک و تربیت غیر مذهبی مردم فرانسه از مسائل دینی فراموش می‌کنیم و نمی‌جویم و از چنین بحثی شرمیم؛ حال آنکه شاید راه‌حل دینی باشد و این وضعیت باید تغییر کند.

■ «شاگراان حاضر حول‌ستار مر سه فیلم «جعبه سیاه ۱۱ سپتامبر» از طریق فرسوش در مراکز فیلم و انتشار آن از طریق اینترنت و توزیع آن از هر طریق ممکن بودند.

با محمد رضا اسلام‌لو، کارگردان «جعبه سیاه اسپتامبر»

جعبه سیاه اسپتامبر

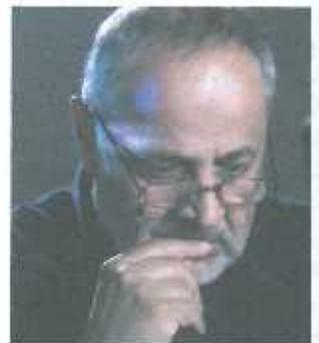
های مستند خبری سیاسی تولید کرده بود اما به صورت جدی و در مديوم میما آفر مستند سیاسی ساخته نشده بود.

وی در ادامه گفت: من معتقدم، باید حرف و نگاه خودمان را درباره جزئیات خاصی که در جهان رخ می‌دهد، به زمره تصویر بیان کنیم و واقعه ۱۱ سپتامبر نوظلمی بود که از سوی استکبار جهانی طرح و اجرا شد و ارتباط به مسائل منطقه و از جمله ایران داشت. در واقع ما باید در این مورد فیلمی می‌ساختیم.

اسلام‌لو گفت: به عقیده من واقعه ۱۱ سپتامبر ماخرایی است که مستقیماً آخر زمانی است و سعی کردم در ۶۵ دقیقه آخر این را به مخاطب انتقال دهم و پیام ابرسانم. این واقعه نوظلمی بود که با آخر زمانی ارتباط دارد.

وی درباره تولید این فیلم توضیح داد: نگری من در اول فیلم‌برداری، در آمدن صحنه‌ها بود زیرا در آثار مستندی که تبری داستانی دارد باید تصویر به خوبی از کرد در این تا بتواند مخاطب را با خود همراه کند.

این سینماگر اظهار داشت: آثار مستند داستانی تفاوت زیادی با یک فیلم داستانی دارد زیرا در فیلم داستانی خط سیر داستان مشخص است اما در یک مستند باید با تصویر و درست چیدمان آنها در تصویر کار خوبی ارائه داد و از ابتدا مخاطب را با فیلم درگیر کرد که من از این بابت بسیار نگران بودم اما به لطف خداوند در تدوین دیدم کار در آمده و راضی کننده است.

کارگردان فیلم «جعبه سیاه ۱۱ سپتامبر» آن را فتح بابی در زمینه سینمای مستند سیاسی می‌داند.

«محمد رضا اسلام‌لو» کارگردان فیلم «جعبه سیاه ۱۱ سپتامبر» در گفت‌وگو با خبرنگار شهریه روزانه جشنواره، درباره نحوه ساخت آثاری با مضامین بیداری اسلامی و توطئه استکباری گفت: در شرایط فعلی نیز به تولید فیلم‌هایی با مضامین بیداری مستندان و جنبش‌های اخیر جهت آرزوی نقش استکبار جهانی، بسیار زیاد حساس می‌شود.

وی اظهار داشت: در ایران قبل از ساخت فیلم «جعبه سیاه ۱۱ سپتامبر» به صورت جدی فیلمسازان و زده مقوله ساخت آثار مستند بیند سینمایی با مضامین سیاسی نشده بودند و ساخت این فیلم، نوعی فتح باب بود. پیش از این صدا و سیما کارهایی را در حد گزارش

اسلام‌لو:
من معتقدم باید حرف و نگاه خودمان را درباره جزئیات خاصی که در جهان رخ می‌دهد، به زبان تصویر بیان کنیم و واقعه ۱۱ سپتامبر نوظلمی بود که از سوی استکبار جهانی طرح و اجرا شده و ارتباط به مسائل منطقه و از جمله ایران داشت. در واقع ما باید در این مورد فیلمی می‌ساختیم.

وی افزود: از سوی دیگر، من از یک خارجی فرانسوی زبان که قرار بود، به زبان انگلیسی صحبت کند همراه شده بودم. تحفظاتی داشتم اما این که چقدر در کشوری مانند افغانستان می‌توانیم کارهای تحقیقاتی مان را که روزی کاغذ بوده، تصویر بکشیم پیش بینی نشده بود اما به هر روی مخاطب با این جنبه کار همه ارتباط برقرار کرد و توانست نمایشگران عادی را نیز که برای دیدن فیلم‌های سرگرم کننده به سالن سینما می‌روند، نیز با خود همراه کند.

پنجمین جشنواره بین المللی فیلم مستند ایران به روایت اهل سینمای مستند

جشنواره بین المللی فیلم مستند ایران

مستند پیدای اساسی

احمد محمد اسماعیلی

مقدمه: جشنواره سینما حقیقت در حالی پنجمین دوره برگزاریش را تجربه می کند که یکی از جشنواره های تخصصی در حوزه سینمای مستند و نقطه امیدواری اغلب مستند سازان است. به پیمان برگزاری جشنواره با تعدادی از مستند سازان در مورد لزوم برگزاری این جشنواره گفت و گویی انجام داده ایم.

«احمد جان میرزایی» کارگردان سیاه های مستند دو باره برگزار می کند. «نوروز» معتقد است: جشنواره «سینما حقیقت» مکتبی است برای گرد هم بی و ندن پسر مستند سازان. جشنواره «سینما حقیقت» می تواند خلاصه های موجود در وضعیت کلی سینمای مستند را از بین ببرد و به نشانه مستند سازان در این حوزه بپردازد و این جشنواره مسیر جدیدی برای سینمای مستند ما رقم بزند.

«جان میرزایی» معتقد است: هر گویی نیاز به ارزیابی و ارزش گذاری دارد و قطعاً «سینما حقیقت» می تواند کار ارزشمندی و ارزیابی فعالیت مستند سازان را انجام دهد و می توان گفت این فرصت ارزنده ای است که در اختیار مستندسازان قرار می گیرد.

روسته بندی موضوعات و فعالیت کردن بخش بین المللی

«محمد هاشمی زهی» در مورد برگزاری جشنواره سینما حقیقت معتقد است: این که در جشنواره «سینما حقیقت» مسندهای بخش مسابقه به چند دسته موضوعی، گونه گون تقسیم بندی و جداگانه داوری می شوند، مهم ترین و عالی ترین وجه تمایز این رویداد سینمایی نسبت به سایر جشنواره ها است.

وی در ادامه تأکید کرد: سینما حقیقت از همان دوره اول برگزاری، به شدت برانگیخته کننده مستندسازان شد و تعداد جلوه های ارسال شده این انگیزه را تشدید کرد. با گذشت زمان، جشنواره بیش از پیش تخصصی شد و مستندسازان کارکن برای این جشنواره علاوه بر بالا رفتن کیفیت برگزاری آن، اقدام به دسته بندی موضوعات و فعال تر کردن بخش بین المللی کرده اند. از آنجا که به ویژگی های مهم جشنواره «سینما حقیقت» گفته این که در جشنواره «سینما حقیقت» مسندهای بخش مسابقه به چند دسته موضوعی گونه گون تقسیم بندی و جداگانه داوری می شوند، مهم ترین و عالی ترین وجه تمایز «سینما حقیقت» از سایر جشنواره ها است.

موضوع بندی مسندها، روشن شدن تکلیف مخاطبان

«غنی غنی» مستند ساز جوان حوزه مستندسازی کارگردان مستند «بازمانش در سنگ» گفت: چندین سال است که سینمای مستند به روشنی چشم بگیریم، هم در تولید و هم در کیفیت آثار، رسیده است که این پیشرفت بی شک یکی از دلایل موفقیت «سینما حقیقت» به شمار می رود.

وی افزود: یکی از دلایل این رشد و پیشرفت، کیفیت بالای آثار است. این که برای اولین بار، نمایش آثارش بین فیلمسازان است که تا قبل از بنیادش جشنواره های مثل «سینما حقیقت» امکان پذیر نبود.

دهقان در ادامه عنوان کرد: در واقع، این رویداد سینمایی، اتفاقی، موهب و غیر قابل انکار در عرصه مستند به شمار می رود و تنها جشنواره ای است که کارش را فقط و فقط روی مستند متمرکز کرده و هر ساله نگاه تخصصی تری به آن پیدا می کند. وی خاطر نشان کرد: بشکاف موضوع بندی مسندها طرح بسیار جالبی است که سبب روشن شدن تکلیف مخاطب می شود و در واقع نمایشگرانی تخصصی تر برای دهن فیلم مستند می نشاند.

غنی غنی، بازیگر

«مانی میرصادقی» کارگردان مستند «بیر هیر کان» در باره برگزاری جشنواره سینما حقیقت گفت: برگزاری هر گونه جشنواره ای در ایران با محوریت سینمای مستند، غنیمی بزرگ به حساب می آید و حرکتی مثبت است اما باید هر ساله به فواید این جشنواره بیشتر بود و به دنبال ابتکارهای جدیدی در آن باشیم، چنان که «سینما حقیقت» نیز این رویه را پیش گرفته است. از جمله توجه ویژه به «ساز و ساز» و بها دادن به تهیه کننده های مستقل می تواند افتخاری در این راستا باشد.

مشارکت دادن صنوف سینمای مستند

«مرتضی ندایی» رئیس انجمن تهیه کنندگان سینمای مستند ایران، در مورد برگزاری جشنواره سینما حقیقت عنوان کرد: سالهاست آرزوی برابری بین جشنواره های داستانی و حقایق «سینما حقیقت» برگزاری می شود. به دلیل جایگاه خوب سینمای مستند ایران در جهان، با مخاطبان داخلی و خارجی رهنما خوبی برقرار کرده و هر سال بیش از پیش جدی گرفته می شود، اما این جشنواره همیشه قابلیت گسترش و پیدایش دارد و صنوف سینمای مستند ما ارائه ایده ها و نظریاتشان، همیشه در صدد بهتر برگزاری جشنواره هستند.

کارگردان فیلم مستند «قسمت شاعر» در ادامه متذکر شد: باید توجه داشت که رسالت اصلی جشنواره ها، در درجه اول ارزیابی حرفه ای فیلمها است. هر غیر این صورت، انتقادات غلطی ایجاد می شود و تبعات خوبی برای جشنواره ها نخواهد داشت.

عده تمرکز روی فیلم های داستانی است. وی اظهار داشت: سینما حقیقت جزو بهترین جشنواره های مستند در دنیا است و از لحاظ بین المللی کمک زیادی به مستندسازان می کند. قهرمانی تاکید کرد: تقریباً تمام کشورهای صاحب صنعت در این جشنواره حضور پیدا می کنند به طوری که من سال گذشته جایزه بهترین تحقیق مستند را با کشور فرانسه به طور مشترک دریافت کردم و این برایشه سکوی صعود شد.

ندایی

باید توجه داشت که رعایت اصلی جشنواره ها، در درجه اول ارزیابی حرفه ای فیلمها است. هر غیر این صورت، انتقادات غلطی ایجاد می شود و تبعات خوبی برای جشنواره ها نخواهد داشت.

وی اظهار داشت: با مشارکت دادن صنوف سینمای مستند (انجمن تهیه کنندگان سینمای مستند و انجمن مستندسازان) برخی از مشکلات احتمالی این جشنواره مرتفع می شود و دست مشارکت جوی این صنوف برای برگزاری سینما حقیقت هنوز به دراز است. باید پرسید که براساس چه کسانی بر روی سینمای مستند، دلسوزتر از فیلمسازان مستند هستند؟ حضور صنوف سینمای مستند - که منشکل از اکثریت جامعه فیلمسازان مستند است - در برگزاری جشنواره و مشارکت آنها در سیاست گذاری های جشنواره صد درصد به نفع کلیت سینمای مستند خواهد بود.

جایی برای حذف شده ها از دفتر

«غنی غنی» مستندسازان مستند «حسن شده» چه شور بود در باره من» در مورد برگزاری جشنواره سینما حقیقت عنوان کرد: ما مستندسازان هیچ جای به جز سینما حقیقت نداریم زیرا از صحر حذف شدیم و در جشنواره فیلم کوتاه تهران هم

دوم مدیران مرکز گسترش «سینما حقیقت» را حذف کرده اند

«محمد علی فارسی» مستند ساز پاسانده سینما در باره وضعیت برگزاری جشنواره سینما حقیقت گفت: برگزاری جشنواره سینما حقیقت تبعات مثبت زیادی داشته است و عظمتش به دلیل رابطه تنگاتنگ مدیران مرکز گسترش سینمای مستند و تحریر و مذهبین فرهنگی وزارت ارشاد است. اما این ناآبروی در بنده افزایش پاید و سیاست گذاری های کلان ارتاد در مان مستند را شکل دهد.

فارسی عنوان کرد: در کل «سینما حقیقت» توانسته است صرف این سال های اندک، فرهنگ فیلم مستند را جا بیندازد و توجه اغلب مراکز فرهنگی را به مخوله مستندسازی و مستندسازان جلب کند.

ارزیابی «محمد علی فارسی» از تاثیر مدیریت های مرکز گسترش بر نهاد «سینما حقیقت» این است که همه مدیران مرکز گسترش، «سینما حقیقت» را بسیار جدی گرفته اند و سعی در نگهداری و تثبیت آن دارند. به عنوان مثال، مذنبه آنها با انتقاد جشنواره به اسپن، یکی از

نشانه‌های علاقه آنها به ماندگاری این جشنواره به شمار می‌رود.

به دید پدجاده سازگی سینماحقیقت «جواد میر هاشمی» که سال گذشته با مستند «از بیدار تا پارس» به جشنواره سینماحقیقت حضور داشت، معتقد است: امیدوارم جشنواره سینماحقیقت به پنجاهمین سال برگزاری خود برسد. زیرا گذشته ما مستندان، همواره ایجاد تعامل بین فیلمسازان ایرانی و خارجی بوده و این شهر عرصه تمرکز بین‌المللی ما هستند. سارن است و برگزاری جشنواره باعث می‌شود مستند سارن در کنار هم قرار بگیرند و یک تبادل آیدیشه و تجربه صورت بگیرد.

وی در ادامه تأکید کرد جشنواره «سینماحقیقت» می‌تواند در سال‌های آینده روی تهیه و تدوین جلسات کارشناسی نقد تمرکز کند. جلساتی در قالب مناظره با نشست‌های تخصصی بین فیلمسازان ایرانی و خارجی برگزار نماید. جشنواره «سینماحقیقت» در حال حاضر مانند درختی نوزاد است که نخستین شکوفه‌های خود را تجربه می‌کند و به هیچ وجه فصل برداشت و میوه دادن آن نیست.

تنها چراغ روشن سینمای مستند «محمد حمادی» نیز در مورد برگزاری جشنواره سینماحقیقت می‌گوید: این جشنواره از همان دوره اول با استقبال کمی و کیفی خوبی مواجه شد و به حضور تمام مستندهای دهه ۸۰ در آن، شوقی در خشن را تجربه کرد. اکنون در آستانه ۵ سالگی نیز تنها چراغ روشن سینمای مستند است و در چنین جشنواره‌های هنرمندان با خیال

راحت به امید نصرت عمومی فیلم می‌سازند و مخاطبین با خیال راحت به نمایشات فیلم‌هایی کامل می‌نشینند. رحمتی در ادامه تصریح کرد: از دیگر مؤلفه‌های ماندگاری جشنواره این است که فزاینده‌ی ثابت داشته باشد و با تغییر مدیریت‌ها دچار تغییر دیدگاهها نشود. زیرا این به ستایه شروع کردن از صفر است چندان چه در دید نمونه‌هایی چون جشنواره مستند «مستردام» را داریم که در سه دوره‌های برگزاری خود دبیر ثابت و رویکردهای گوناگون مشخص دارد.

ایجاد انگیزه بین مستندان

«پیمان لهن قدرتی» در مورد برگزاری جشنواره سینماحقیقت معتقد است: «سینماحقیقت» چنان جری خود را در میان مستندان باز کرده که برگردان نشدنش خلاف بزرگی به چشم می‌آید و اکنون زمان آن رسیده که به فکر تولیداتی برای عرضه در این جشنواره باشد و برپایی جشنواره سینماحقیقت در ذات خود تکلیف مثبت زیادی دارد که توجه تخصصی به مقوله مستند و ایجاد انگیزه بین مستندان به دلیل دیده شدن فیلم‌هایشان از مهم‌ترین این نکات محسوب می‌شود.

وی در ادامه افزود: جشنواره سینماحقیقت در مدت زمان کوتاهی توانسته دارای جایگاهی بسیار مهم شود و این نشان می‌دهد که جامعه سینمایی ما به این جشنواره نیاز مبرم داشت و به سرعت به این مقوله ارتباط برقرار کرده است.

وی تصریح کرد: در ادامه برگزاری این جشنواره مخاطبان هم ارتباط خوبی با آن برقرار کرده‌اند و در آستانه پنجمین سال برگزاری جشنواره باید ببینیم این جشنواره چه قدر روی دیدگاه سینمای

مستند و تجربی ما تأثیر گذاشته و در نهایت چه قدر به کیفیت تولیدات افزوده شده است.

جایگاه کاملاً تخصصی

«یزمان مظهری پور» در مورد برگزاری جشنواره بین‌المللی فیلم مستند ایران «سینماحقیقت» گفت: برگزاری جشنواره نه تنها برای سینمای مستند بلکه برای کلیت سینمای ما مطلوب است چرا که می‌تواند در ارتقای سواد بصری فیلمسازان و مخاطبان تأثیرگذار باشد و جشنواره «سینماحقیقت» یک جایگاه تماماً تخصصی دارد و نباید به آن صرفاً به عنوان محلی برای نمایش عمومی فیلم‌های مستند نگریست.

تنها پایگاه مستندان

«محمد جعفر بفری نیا» در مورد برگزاری جشنواره «سینماحقیقت» عنوان کرد: جشنواره حقیقت تنها پایگاهی است که ما مستندان می‌توانیم دیدگاه‌های خود را به هم نشان بدهیم و با وارد شدن به موضوعاتی که دغدغه ما را دارد (مثل مستندهای قوم شناسی) از رهگذر این جشنواره از جامعه خسته کننده شهری بیرون رفت داشته باشیم.

بفری نیا در ادامه متذکر شده: همچنین این جشنواره به دلیل داشتن وجهه بین‌المللی، دایره گسترده‌تری از نمایش فیلم و برقراری ارتباط با فیلمسازان را شامل می‌شود و به تبادل آیدیشه در بین کشورهای مختلف به هم می‌پردازد.

با توجه به اختیار نظر مستندان سازان جشنواره سینماحقیقت یکی از بهترین امکانات نمایش و دیده شدن آثار مستند است که می‌تواند به رشد و پویایی سینمای مستند کمک کند.

«تجرباتی که در آنالیز، تحلیل و پیش‌اندخت‌گویی به‌ویژه به‌کار می‌رود»

مستندی با تصویر متفاوت حزب الله لبنان

فیلم «بشاهنگان المهدی» ساخته پرویز اولمر که با همکاری «آرن گریش» سردبیر لوموند دیپلماتیک و اندیشمند چپ فرانسه ساخته است - بر خلاف دیگر فیلم‌های غرب درباره حزب الله - به فعالیت‌های خیریه و تربیتی مؤسسه‌ای به همین نام است. فیلم مسیر سه شخصیت اصلی به نام‌های عباس، حسین و نور از مؤسسه «بشاهنگان المهدی» و بسته به حزب الله را نشان می‌دهد و در ابتدای این فیلم می‌رسد: آیا بشاهنگان المهدی تنها یک سازمان بشاهنگی است مانند ۲۸ میلیون سازمان بشاهنگی در سراسر جهان است و یا اینکه دارای ویژگی‌های اینتولوزنکی و

سازمانی خاص خود است؟

پرویز اولمر برای پاسخ به این سوال دوربین به دست در مراکز این سازمان پیشه‌هنگی حرکت کرده است و همین‌جا در تهیه‌کننده این فیلم درباره کارش می‌گوید: این فیلم سوالات بیشتری را نسبت به جواب‌هایی که داد، ایجاد کرد.

اولمر کارگردان فیلم نیز می‌گوید: فیلم علاوه بر زیبایی بصری ایجاد شده از مناظر زیبای جنوب لبنان چهره دیگری از حزب الله لبنان به نمایش می‌گذرد، چهره‌ای که با آن چیزی است که غرب درباره آن می‌گوید، تفاوت دارد.

در این فیلم سه پسرمان آن یعنی عبّاس، حسین و نور از خود می‌گویند و فعالیت‌هایشان در ماه رمضان، ایام عاشورا و همچنین گریسمس و... به تصویر کشیده شده است. عوامل فیلم «بشاهنگان المهدی» عبارتند از: کارگردان: پرویز اولمر، فیلمنامه نویسان: پرویز اولمر، آرن گریش، فیلمیرداو، دنیس گراوویل، کدوین: فلورنت مانگوت، صدا: اریک بوستنی، یو، تهیه‌کننده: هنر یادینتر، بخش مهدی برادر فیلم
محصول: فرانسه، لبنان، ۷۹ دقیقه، ۲۰۱۱

«تجرباتی که در آنالیز، تحلیل و پیش‌اندخت‌گویی به‌ویژه به‌کار می‌رود»

مردم عادی را نشان دادم

«قمر و زمان» ساخته «دانا ابو رحمة» دومین فیلم این فیلمساز فلسطینی‌الاصل برک شده در امارت متحده عربی و عمان است.

«دانا ابو رحمة» یک فلسطینی است که در ایروپا و عمان بزرگ شده است. او فارغ‌التحصیلی رشته مطالعات رسانه‌ای است و مدرک کارشناسی ارشد را در رشته رسانه در مدرسه جدید تحقیقات اجتماعی شهر بیروت دریافت کرده است. سپس به عنوان کارگردان و معلم جوانان شروع به کار کرد. در حال حاضر در دانشگاه آمریکایی لبنان تدریس می‌کند. اولن فیلم مستند «انازمانی که»

در سال ۲۰۰۴ ساخته شد که در مورد پناهندگان فلسطینی در کرانه‌ی داختری رود اردن است. «ابو رحمة» در این مستند ۵۴ دقیقه‌ای داستان واقعی زنان در یکی از اردوگاه‌های فلسطینی در جنوب لبنان به نام «عین العلو» را پس از حمله اسرائیل در دهه ۸۰ و کشتار و دستگیری مردان و زنان نشان می‌دهد. این آثار پس از سه روز از این اقدام با سر بیچی از نیروهای اسرائیلی برای خودتکلیف قدرت داده و خانه‌هایشان را بازسازی می‌کنند و با غرور بر روی بانی خود می‌ایستند و زندگی‌شان را می‌سازند. «ابو رحمة» درباره فیلمش می‌گوید: من در آمریکا می‌دیدم که چگونه در اختیار و دیگر برنامه‌ها واقفیت فلسطین به گونه دیگری به نمایش گذاشته می‌شود لذا تصمیم گرفتم زندگی مردم عادی را نشان دهم.

اینجا چگونه زندگی می‌کنند، سرود می‌خوانند و با حقایق و سختی‌های زندگی کنار می‌آیند. فیلم «قمر و زمان» به عنوان بخشی از حافظه ملت فلسطین است و در آن بخش‌هایی به صورت انیمیشن با الهام از کارهای ناخا العلی کاریکاتورست مشهور فلسطینی ساخته شده است. عوامل سازنده این فیلم عبارتند از: فیلمنامه نویسنده: دانا ابو رحمة، کارگردان: دانا ابو رحمة، فیلمیرداو: منال خوری، تدوین: دانا ابو رحمة، صدا: محمد الخطیب، نور عبدالل، تهیه‌کننده: مرکز اطلاعات و منابع هنر مردمی عرب

«تجرباتی که در آنالیز، تحلیل و پیش‌اندخت‌گویی به‌ویژه به‌کار می‌رود»

تصویری از قربانیان جنایات وحشیانه

صهیونیست‌ها

فیلم «شک‌های غزه» داستان عواقب وحشیانه جنگ‌های ایجاد شده در بین منطقه از جهان است که توسط «ویبیک لاکیرک» تولید شده است.

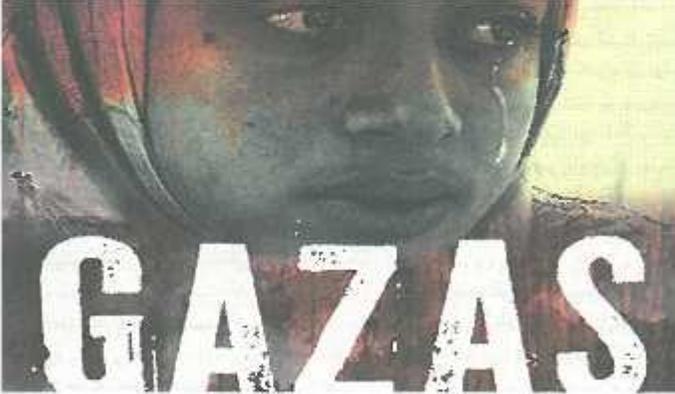
وی در این مستند تلاش زنان و کودکان برای اداره زندگی خود پس از جنگ را به نمایش می‌گذارد و نشان می‌دهد که آنان چگونه در چادر و خرابه‌های خانه‌هایشان زندگی می‌کنند.

در یکی از صحنه‌های دلخراش آن نشان داده می‌شود که خانواده‌ای ۶ فرزند خود را از دست داده و کودکی نرسیده نابالغ به دلیل بیب‌های قستری استفاده شده در جنگ ۲۲ روزه غزه سه‌جانه

است.

این فیلم که نامزد دریافت جشنواره آمستردام بوده است داستان سه کودک به نام‌های رمزیه، بچی و

امیرا را پس از جنگ ۲۲ روزه روایت می‌کند. «ویبیک لاکیرک» درباره فیلمش می‌گوید: هدف فیلم تمرکز بر ایجاد انسانی و تأکید بر جنایات و جرائم و خشونت صهیونیست‌ها است. قربانیانی که آرزوها و آمل بسیاری داشتند و بین آنها و دیگران فناوری نبود.

دوربین به شایب، کارگردان فیلم مستند «توبین شالایی»

زلیبے ناسقوط مبارک

اهداف و من (صورت‌نسخه و من) فیلمی مستند ساخته «توبین شالایی» است که بر اساس آنچه سازنده فیلم می‌گوید در جریان انقلاب ۲۵ ژوئیه مصر تا سقوط مبارک فیلم‌برداری شده است. این فیلم به صورت موزی اتفاقات انقلاب اخیر مصر از ابتدا تا انتها را با برخی از بیش زمینه‌های انقلاب چون فقر، فساد و مشکلات اقتصادی و اجتماعی بیان می‌کند. در این فیلم شاهد گفت‌وگوی سازنده با اهالی رسانه و سیاستمداران و در راس آنها عمر سلیمان رئیس دستگاه اطلاعاتی مصر است که معقد بود پس زمینه‌های شورش جوانان مصری در خارج از مصر

این فیلم بیش از این در جشنواره‌های فیلم عربی نروژ، ساقیه، قدس، روتردام و مالمو به نمایش درآمده است و مدت آن ۲۸ دقیقه است. عوامل سازنده این فیلم عبارتند از: کارگردان: توبین شالایی، نویسندة: توبین شالایی، فیلم بردار: توبین شالایی، تدوین: توبین شالایی، صدا: توبین شالایی، تهیه کننده: توبین شالایی، بخش: توبین شالایی

است. کارگردان از طریق چهار شخصیت مخوری به نام‌های «رامی فضل» و «همسرش» «بهار سری» که هر دو پزشک هستند و همچنین دو فرزند تحصیل دانشکده ارتباطات به نام‌های محمود العارقی و خالد محمد فیلم خود را روایت می‌کنند. «توبین شالایی» کارگردان جوان مصری، فارغ التحصیل سینما از آکادمی قاهره است و در سال ۲۰۰۸ برای شرکت در کمپ استعدادهای جوان جشنواره فیلم برلین انتخاب شد، همچنین به عنوان مستند ساز باشکوه الجزیره، تویزیون هلند همکاری کرده و بیش از ۴۰ فیلم مستند ساخته است.

کارگردان و تهیه کننده فیلم مستند «توبین شالایی» توبین شالایی

رهیت حضور هنرمندان در انقلاب مصر

۱۸ روز در مصر «نام مستند سادای از برادران احمد و رمضان صلاح است که در آن تظاهرات ۱۸ روزه مردم مصر در انقلاب اخیر این کشور به نمایش گذاشته می‌شود. این فیلم بر روزهای ۲۵ ژانویه آغاز انقلاب مصر، ۲۸ ژانویه و روزهای منتهی به ۱۶ فوریه، روز سقوط مبارک توجه دارد و در آن با هنرمندان انقلابی مصر چون علی بدرخان و محمد ابوسینون هی‌العمروسی و فوزی العواهی و ولاد سعده مصاحبه شده است. کارگردانان این فیلم می‌گویند ۷۰ درصد فیلم‌برداری آن شخصی است و تنها ۳۰ درصد آن از دیگر فیلم‌های انقلاب استفاده شده است و علت مصاحبه با هنرمندان در این مستند، حضور هنرمندان بر یک اتفاق اجتماعی و اعتراض اجتماعی در تاریخ مصر است که منتهی به بیروزی انقلاب مصر شد. این فیلم مستند در جریان هفتمین دوره جشنواره فیلم روتر، نوانست جایزه نخست بخش بیدری اسلامی را از آن خود کند. احمد صلاح سونی فیلمساز ۳۱ ساله، فوق لیسانس رشته وسایل ارتباطات جمعی و رمضان صلاح

کارگردان ۲۵ ساله لیسانس رشته وسایل ارتباطات جمعی (رادیو و تویزیون) و دارای دیپلم در رشته نقد سینما است. عوامل این فیلم عبارتند از: کارگردانی، فیلمنامه، فیلمبرداری، تدوین، صدا، تهیه و بخش: احمد صلاح سوسی، رمضان صلاح

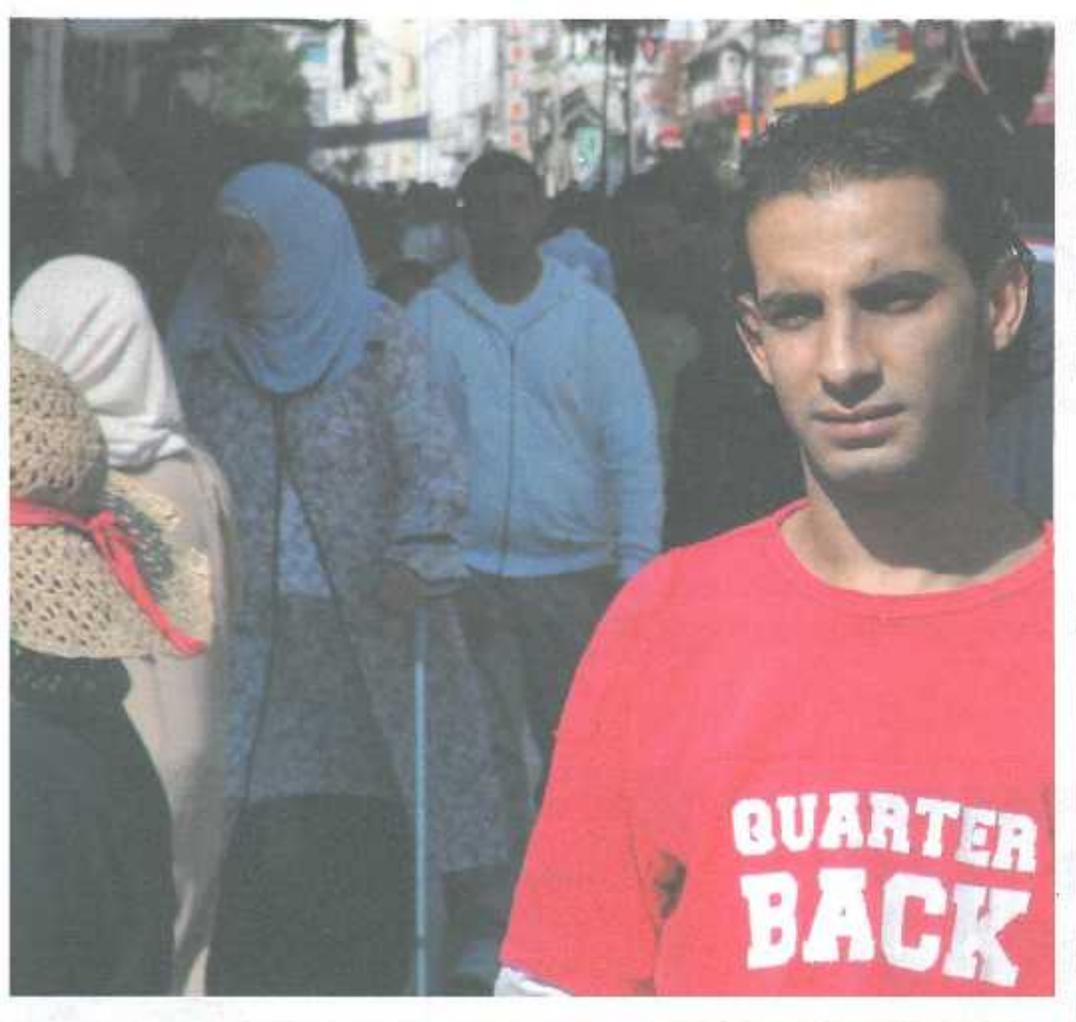
کارگردان و تهیه کننده فیلم مستند «آیدا شیفر» آیدا شیفر

بی عدالتی زایشش

عائده شیفر کارگردان عراقی سوئیس است که فیلم «وطن» را به همراه اکرم فرید در سال ۲۰۰۸ تولید کرده است. این فیلم مستند ۵۰ دقیقه‌ای محصول مصر است و در خلاصه داستان آن آمده است: افرادی که در دفتر گرسنگی و تورم همراه با بی عدالتی، ظلم و شکنجه را کشیده‌اند، کسانی هستند که از گرسنگی می‌فرسبند با آب آسبت مخلوله فقط به خاطر حزب بودن کشته شده‌اند. «آیدا شیفر» متولد بغداد و فارغ‌التحصیل رشته هنر در شهر زوریخ است، و یک فیلمساز و نویسنده سوئیس است. از یک مادر لبنانی و یک پدر عراقی به دنیا آمده و زندگی اش را در میان دو کشور واندیش می‌گذراند. این «شیفر» تجربه زندگی در کشوری جنگ‌زده را دارد و از کلیه تأثیرات آن بر زندگی مطلع است. این پیشینه قابل توجه زندگی او است که منجر به ساخت فیلم «گروه جنایتکاران بغداد» شده. این فیلم در جشنواره بین‌المللی فیلم مستند «الجزیره» در شهر دوحه، قطر و جشنواره مرکز فرهنگی فرانسه

در قاهره، مصر به نمایش درآمده است. عوامل سازنده این فیلم عبارتند از: کارگردانان: آیدا شیفر، اکرم فرید، فیلمنامه نویسان: آیدا شیفر، اکرم فرید، تدوین: محمد عبید، تهیه کننده و بخش: آیدا شیفر

بیداری اسلامی و استضعاف در عصر هنر

مهدی جعفری

نویسنده بخش بیداری اسلامی

همان نسبتی که میان هنر و رسانه با جامعه ایران در دوره قبل از انقلاب وجود داشت در سایر کشورهای اسلامی مشاهده می‌شود و در حالی که اکثریت مردم این کشورها متدین و معتقد به عبادی دینی هستند، در فضای رسانه‌ای و هنری که توسط دولت‌های دیکتاتور و جنایت‌گر عربی نشان شکل داده شده حضور ندارند. به‌طور نمونه در حالی که حدود ۸۰ درصد مردم در اکثر این کشورها با حجاب هستند اما این نسبت در هنر و رسانه برعکس می‌شود و زنان در دنیا ۲۰ درصد رسانه‌ها را حجاب به این از بعد فرهنگی است؛ در بعد سیاسی نیز توانی وجود ندارد. قریب به اثنای مردم دشمن اسرائیل هستند اما بعضی مچنی از عده رسانه‌ای در اختیار گروه‌هایی است که ناه خود را جریان «طبیعی» (طبیعی کردن روابط با اسرائیل) گذاشته‌اند و علاوه بر جنگ‌های ۳۳ روزه و ۲۲ روزه در مقبل حزب الله و حماسی استاند. در انقلاب اسلامی از سال ۱۳۵۷ به بعد به صحنه آمدن گروه‌های سرگرد این مؤرخه از جدی بر آمد و امروزه امروزه در ایران جریان رسانه‌ای و

با «محسن برمهانی» کلزگردان فیلم «کریم»

روایتی از انقلاب استقلالی در تونس

پندوش تهرانی

«محسن برمهانی» عسکری مستندساز و مدیر مسئول PRESS TV که معاونت امور بین‌الملل و بازرگانی انجمن سینمای جوان را نیز برعهده دارد، امسال با فیلم «کریم» در بخش بیداری اسلامی پنجمین جشنواره بین‌المللی سینما حقیقت شرکت کرده است. گفت‌وگوی ما با این فیلم‌ساز جوان را در ادامه می‌خوانید.

«کریم» مستندی درباره تحولات منطقه است. با چه رویکردی این فیلم را ساختید و نگاه ویژه‌تان بر کدام کشور بود؟

«کریم» فیلمی از جنس مستند بحران یا محوریت انقلاب تونس است. به این معنی که این دست تحولات به سرعت در منطقه در حال گسترش و دامنه تأثیرات آن در منطقه و اروپا کاملاً مشهود است. در مستند بحران جنس برخورد با سواد نسبت به دیگر مستندها متفاوت است. من برای تمویب مجوز ساخت این فیلم در مرکز گسترش سینمای تجربی طرحی نداشتیم. در واقع این عزیزان مساعدت و همکاری ویژه‌ای با فیلم داشتند و در عرض چند روز شرایط را فراهم آوردند. وجه تمایز فیلم‌تان چیست؟

کریم فردی از افراد انقلابی تونس است که در

شرایط عجیبی که کسی گمان نمی‌برد بتوان چنین فردی را پیدا کرد، در مسیر ساخت فیلم قرار گرفت. فیلم حضور او در قبل و بعد از انقلاب تونس را روایت می‌کند. داستان نیز درباره تلاش‌های او برای تغییر عکس‌الکارت شناسایی نامزدش از بی‌حجاب به محجبه است.

چرا این فیلم را در بخش بیداری اسلامی شرکت دادید؟

من با این هدف فیلم را ساختم. این لفظ بسیار حکمانه از سوی آیت‌الله خمینی عنوان شد اما بعضاً تعبیر شعاری از آن می‌شود که در کشورهای خارج جی بیشتر از ایران مورد استقبال قرار گرفت زیرا به سمت شعاری شدن نرفت. باید بگویم شخصیت کریم هم چندان شعاری‌زده و آرمانی نیست او جوانی است مذهبی که فریض دینی‌اش را به جایی آورد و نقاط ضعف و قوت خاص خودش را دارد.

نظر‌تان درباره عمل کرد جشنواره سینما حقیقت و نگاه دینی و آیینی آن چیست؟

جشنواره سینما حقیقت را می‌توان بزرگترین جشنواره مستند در خاور میانه و حتی آسیا محسوب کرد اما به نظر من وجه تمایز دینی و آیینی در آن باید بازگردی سیال و آزاد

باشد. دین با فرهنگ ما گره خورده و نباید این دو را با نگاه شکلی دید بلکه روح الهی، دین و آیینی باید در کنار هم جاری و ساری باشد.

زکوردین شکار قوچ دنیا ز دشمنانهای مستندسازی اش می گوید

مستندهای محیط زیست باید گویای همه حقایق باشد

انداس معدهی

مستندهای زیست محیطی و حیات وحش همواره و خصوصاً در چند ساله اخیر مخاطبان خاص خود را پیدا کرده و بسیاری از افراد توجیح می دهند که به جای نمایش فیلم و سریال زمان خود و امر ل نمایش این گونه مستند کنند. اما هم اکنون بسیاری از فعالان و دوستداران محیط زیست معتقدند که مستندهای ساخته شده در حوزه حیات وحش ایران هنوز توانسته مخاطبان عام را جذب خود کند.

اختصاص یک بخش ویژه جشنواره بین المللی سینما حقیقت به مستندهای محیط زیست بجایه ای شد تا با «سجاد موسی خانی» شکارچی که تاکنون زکوردین شکار قوچ را در دنیا زده است و خود نیز دستکی در ساخت فیلم های مستند نیز دارد، درباره ساخت مستند زیست محیطی به گفتگو بنشینیم.

موضوع حساس کرده تا دیگر شاهد تخریب محیط زیست باقی مانده شهرمان نباشیم. شما به تخریب های زیاد محیط زیست و همچنین انقراض برخی از گونه های حیوانات اشاره کرده اید. فکر می کنید ساخت مستند می تواند نقشی تاثیر گذار در جلوگیری از این فجایع داشته باشد؟

فضا بله. فیلم های زیست محیطی فیلم های درگیر با موضوع طبیعت هستند که با طبیعت رابطه عمیق و یا همراهی در ارتباط با اجتماع معماری، فضا و مکان است که هنگامیکه به تصویر کشیده می شود می تواند نقش بسزایی در تحریک افکار عمومی به سمت حفظ محیط زیست داشته باشد. به عنوان نمونه هنگامیکه درباره هویت تاریخی شهرهای مختلف و معماری و تاریخ ایران فیلم های مختلفی ساخته و ارزش هر یک از این بناها به زبان تصویر گفته شد، هر کدام از مرده خود یک نگهبان میراث فرهنگی شدند، و انتقالی بزرگ در این حوزه رخ داد. این اتفاق می تواند به ساخت مستند های زیست محیطی و بیان ارزش های آن کمک مستندسازان بیاختد.

با توجه به تخصصی بودن کار، آیا ضروری است که یک مستندساز زیست محیطی که مثلاً می خواهد فیلمی درباره زندگی یک پلنگ بسازد، خود تجربه فعالیت های زیست محیطی داشته باشد و یا به عنوان مثال خود به شکار پلنگ رفته باشد؟

ضروری نیست اما مستندساز های حیات وحش همواره باید نسبت به سوز و شکستگی که می خواهند برای ساخت مستند بروند، گاهی کامل داشته و یک دوره مطالعات تقویمی درباره رفتار شناسی حیوانات داشته باشند تا بتواند صحنه های ناب و در مواقع لازم شکل کند. من پارها در گروه های مختلف فیلمسازی به عنوان راهنما همراه بوده ام، اما بسیاری از آنها حاضر به تحمل شرایط سخت مستندسازان در حالی است که ساخت مستندهای زیست محیطی سختی های خاص خود را دارد. حتی ممکن است گروه فیلمبردار سری روزهای سوالی در محلی که هیچکس نمی شناسد، قرار گیرند و یا معیوب به پدیده روی های طولانی برای تنها شکار یک لحظه شوند. در مجموع مستندساز زیست محیطی و حیات وحش باید صبر و تحمل بسیار داشته باشد.

اگر شما خود مستندساز می شدید، دوست داشتید به سراغ چه سوز و هایی بروید که هم اکنون مستندسازان این حوزه نرفته اند؟ من فکر می کنم مهم ترین رسالت دوربین و فردی که به عنوان فیلمبردار و یا کارگردان زیست دوربین قرار می گیرند آن است که حقایق اعم از تلخ یا شیرین را بیان کند. امروزه افرادی را می بینم که با وجودیکه خود زمانی شکارچی بوده و امروز گردشگر طبیعت هستند مستندهایی می سازند که همه آن مستندها حقیقت ندارد و من فکر می کنم که شاید علت آنکه مستندهای حیات وحش کشور های دیگر مخاطب بیشتری نسبت به مستندهای حیات وحش ایران دارد، همین باشد. آنها اگر قرار است مستندی از یک تماشای سازند همه چیز اعم از زشتی و خوبی آن را بیان می کنند. اما در ایران به برخی موضوعات زیست محیطی و حیات وحش و حتی نمونه فرهنگ شکار تنها تکی و چوبی نگاه می شود که این خود می تواند صدمات جبران ناپذیری به حیات وحش ایران برسد. به عنوان مثال وقتی یک مستندساز در محل زندگی یک پلنگ فیلم می سازد، باید بیان کند که محل زیست این پلنگ چنین ویژگی هایی دارد و اگر مردم وارد این محدوده شوند ممکن است منجر به انقراض اینگونه حیوانی شود و بسیاری مثال های دیگر منظورم این است که باید همزمان با ساخت یک مستند آموزشی های لازم نگهداری از محیط زیست به مردم نیز داده شود. چه مردم گاه از روی ندانستن و به صورت غیر عمد منجر به انقراض یک حیوان یا یک گونه گیاهی می شوند. امروزه شاهد هستیم که برخی از مثلاً دوستداران محیط زیست می خواهند از زندگی یک برنده فیلم سازند سعی نمی کنند که به محل زیست آن برنند و روند و تنها از محل زندگی آن که در یک باغ وحش و یا پارک های محل نگهداری آنها است فیلمبرداری می کنند.

به عنوان آخرین سوال می خواستم بدانم که اگر شکارچی نبودید، حاضر به ساخت مستند در همین حوزه می شدید؟ با توجه به اینکه بسیاری از اقوام نزدیک من در حیطه کار فیلمسازی هستند و اینکه خود نیز در حوزه محیط زیست عکاسی می کنم، اگر قرار بود که کار شکار را کنار بگذارم حتماً سراغ مستندسازی در این حوزه می رفتم.

پرامستند نمی سازید؟ مستند، علاقه همیشه فیلمسازان است

عبادته پاکنده

سینمای مستند زیباترین، لطیف ترین و عاشقانه ترین بخش سینما است و اساساً سینما از مستند شروع می شود.

مستند همیشه مورد علاقه فیلمسازان بوده است و فکر نکنید که سینماگر حرفه ای ساختن مستند را فریوش می کند، همان طوری که خود من یک سریال مستند را برای شبکه دو سیما به نام «حماسه حر قاب» (در مورد سینمای دفاع مقدس) ساختام. سینمای مستند مسائل و مشکلاتی دارد که در درجه اول، از میزان اهمیت مسئولان به این سینما می آید، یکی از مشکلات موجود در این زمینه به زبان سوز و هنر بهر بودن این سینما بر می گردد. فیلمساز مستند باید هنر کند، وقت بگذارد و بعد به دنبال ساخت اثر برود. مستندساز گاهی مواقع، دو یا سه سال باید آکبسی را به مناطق مختلف ببرد تا بتواند صحنه های را ضبط کند.

مشکل دیگری این است که برای ارائه یک اثر مستند، حتماً باید دخل و خرج یک فیلمساز مستند برآورده شود تا بتواند کار بعدی را با رابطه مشخصی انجام دهد که این هم، ناشی از بودن محدود مستندسازی است. البته حالاً با راه اندازی شبکه مستند سیما، میدورم که این محض حل شود و سینمای مستند ایران بتواند از چرخه اکنون و بیخس تلویزیونی، از حیات حالی، بهره مند شود که این بخش ماجرا، دست مسئولان است و بهایی که به تولید آثار مستند می دهند.

این که فیلمسازان حرفه ای در زمینه مستند فعالیت نمی کنند، همیشه مربوط به میل و خواسته آنها نیست. سینماگر درگیر سینمای قهقه می شود و زمان خود را بر اساس پروژه تولید فیلم داستانی تنظیم می کند. حال اگر «سینمای مستند» مورد حمایت بیشتری قرار بگیرد، هر کارگردان علاقمند و صاحب ایده ای می تواند وارد این عرصه شود و تجارب خود در این زمینه به کار گیرد.

در واقع اگر مشکلات موجود در این عرصه حل شوند، سینمای مستند به جایگاه حقیقی خود، دست پیدا خواهد کرد.

تا سال گذشته که بنده خبر دارم، این رویه بدون این که تغییری با وجودی در آن پیش آمده باشد، به کار خود ادامه می داد. رویه معمولی که بر اساس آن، فیلمساز و تهیه کننده مجبورند یک فیلم مستند را زود جمع کنند در حالی که مستندسازی نیاز به صبر دارد، صبر و عشق در فیلمسازان مستند ساز ایرانی وجود دارد. حال چه مستندساز قدیمی و چه جوان، اما باید جو بگویی این صبر بود.

یادداشت

مروری آماری بر مستندسازی
از گذشته تاکنون

منظری موجز به ژانرشناسی

حسین غوبادی

فیلم مستند که عمولاً قلم واقعی، واقعی گرا و غیر داستانی هم نامیده می شود، مستندسازی جهانی در سال ۱۹۶۸ میلادی، فیلم مستند را این گونه تعریف کرد: «منظور از قلم مستند نگاه روش های ضبط هر جنبه از واقعیت روی قلم خا است، چه از طریق توجیه و مصیبتانه، به قصد تأثیر گذارن روی منصف یا عطفه تماشاگر برای برنگیزانن احساسات او، گسترش دانش انسانی و تقاضا به خاطر عرصه واقعی مسائل و راه حل های این مسائل در زمینه اقتصاد، فرهنگ و روابط انسانی». واژه مستند در اصل از لغت «دکومانتر» گرفته می آید. بل روتا، جان گربوسون، بلزبل رانت، لئی ریفتشتال و... از اولین کسانی هستند که در این پدیده مستند فیلم ساختند.

در اوایل این نوع فیلم هنوز دارای شاخه هایی از گونه های سینمایی نشده بود، اما با تولید انبوه و شکل بندی جدید آن ژانرهای گوناگونی را در خود جای داد.

«مستند آموزشی» یکی از ژانرهایی که توان ان را در نایبون حضور در کلاس درس به کمک تصویر و با احیای کلام (راوی) موضوع خاصی را که مورد نظر سازنده فیلم است را به دهد این مستندها با پرداختن به موضوعاتی چون، آب، زندگی، گالیک انسان، بدانش خط، خون در خشکاری، آینده، دندان و دهها موضوع دیگر، برای مخاطب پدیده های آموزشی باشد.

«مستند آیینی» که فیلم سازان با پرداختن به یک موضوع معناگرایانه، دینی، مذهبی و مورثی اثر خود را عرضه می کنند از ژانرهای ویژه فیلم مستند است که می گویند یک آئین را به تصویر در آورده.

در این گونه مسابلی چون، ترافیک، آمدن، انسان و بردگان، برگها، تهران دیروز، تهران امروز، مهاجرت، محیط زیست، مسکن و... با احاطه و تساهت از این پدیده ها فیلم مستندی ساخته می شود که در حوزه بوم شناسی، جایی گیرد «مستند تاریخ نگار» به لحاظ احاطه و در دست داشتن مدارک و سیر تاریخی موضوع گزینش شده می تواند مستندی تصویری برای حال و آیندگان باشد. این گونه مستند به خاطر دخل و تصرف در وقایع تاریخی کمتر اساس واقعی گرفته و بسیاری از این مستندها تردید آمیز است چون فیلم ساز تاریخ را با توجه به شرایط جامعه ای که ناچار در آن اتفاق افتاد شرح می دهد.

«پارسبیاد» چهارمین و آخرین فیلم «حامد کججه ای» است که پس از چهار سال وقتی که برای ساخت آن گذاشته، در جشنواره فیلم خفیف و در بخش آزاد به نمایش درمی آید. فیلمی که می تواند در حوزه موسیقی و مستندهای دوباره آن، از اهمیتی جدی برخوردار نباشد گفتگوی وی با نشریه روزانه را می خوانید.

به نظر می رسد «پارسبیاد» مستندی درباره موسیقی ایران است و توضیح می دهید ایده این فیلم چگونه شکل گرفت؟

در روزهای جنگ ایران باستان به عنوان «میل برسی» در ایران زمین، برای هدیه به دبیر کل سازمان ملل متحد از سال ۱۳۸۶ آغاز شد تا بعد از سال در پارسه (تخت جمشید) در اولین المپیا طراحی شهری اسکان پسر سازمان ملل متحد با عنوان «پارسبیاد» پردازی و پس از اجرای سرود پنج هزار ساله آفرینش به دبیر کل سازمان ملل اهدا شده؛ و در فاصله گذر آن امرت به شکوه سفری را به سوی سازمان ملل کنونی در شهر لیورپول آغاز کند، تا از سوی برده ایران برای جهانیان سفیر صلح باشد؛ اما به دلایلی المپیا در پارسه برگزار نشد و پس از انتقال آن به شهر اکسفورد در لندن این جریان رو به خاموشی نهاد.

پس جریان اصلی مد نظران در ساخت تغییر کرد؟

پس از گذشت نزدیک به چهار سال، مستند «پارسبیاد» به چگونگی احیاء این جنگ باستانی و همچنین بررسی تاریخ این ساز از هزاره چهارم پیش از میلاد تا واپسین لحظات

حامد کججه ای: تهیه کننده و کارگردان مستند «پارسبیاد»

سینمای جوان تهران راه پیدا نکرد و شگفتی است. ولی به هر حال در جشنواره سینما حقیقه در بخش آزاد به نمایش درمی آید... باره پیدا کردن این فیلم به معتبرترین جشنواره بین المللی سینمای مستند (جشنواره سینما حقیقت) هم فراموشی «پارسبیاد» به فراموش سپرده نشد و دری بار شد حداقل برای آن چه که می تواند یک جریان فرهنگی اص باشد در این سرزمین.

حضورش در موسیقی ایران زمین در دوران صفوی و سار آفرینی آن توسط سیف الله شکری در دوران معاصر می پردازد. آیا پیش تر فیلم در جشنواره های دیگر به نمایش در آمده یا صاحب موفقیتی شده است؟

پیش از این، «پارسبیاد» در دوازدهمین هفته فیلم و عکس استرال فرورین برنده بهترین فیلم از نگاه تماشاگران و همچنین بهترین تحقیق در جشنواره منطقه ای سینمای جوان کمور (الموت) شده بود اما حتی به جشنواره

سینمای جوان تهران راه پیدا نکرد و شگفتی است. ولی به هر حال در جشنواره سینما حقیقه در بخش آزاد به نمایش درمی آید... باره پیدا کردن این فیلم به معتبرترین جشنواره بین المللی سینمای مستند (جشنواره سینما حقیقت) هم فراموشی «پارسبیاد» به فراموش سپرده نشد و دری بار شد حداقل برای آن چه که می تواند یک جریان فرهنگی اص باشد در این سرزمین.

محمد مومنی: کارگردان مستند «چشم پناه» / فرسنگان

فردی که در خرابیها و آوارگی خود یادشاه می کند

«محمد مومنی» در نخستین تجربه مستندسازی خود به سراغ فردی می رود که در خیال خود پادشاه ایران زمین می شود. کارگردان مستند «چشم پناه» در گفتگو با نشریه روزانه درباره این فیلم، روایتگر داستان زندگی پیرمردی می خوانید.

۷۰ ساله است که در دوران جوانی در آرزوهای مزرعی در سر داشته و در خیال پادشاه ایران می شود. در زمان سرپازی ته سکندری های خود را به آتش می کشد و پادشاه بعدی می دانسته است از این اقدام و تصور می شود که فردی عباسی است و او تحت شکنجه قرار می دهند تا این که متوجه می شوند به دلیل کمبودهایی که داشت از نظر شخصیتی و روانی به مشکل خور است.

چگونه با این شخصیت آشنا شدید؟ این فرد در روسای شمس آباد استان کرمان خرابیها زندگی می کند و از دوران کودکی با او آشنا شده بودم.

تصویربرداری چه مدتی طول کشید چگونه انجام شد؟

با سیستم سی و دو فراتر تصویربرداری شد است. هر فاز اول زندگی کنونی فیلم بردار شده که یک هفته به طول انجامید. در فاز دوم، گوشه هایی از کودکی تا کنون بازسازی شد که آن نیز یک هفته زمان برد و در نهایت مدت ۲۰ روز اثر را مونتاژ کردیم. آیا این فیلم تاکنون در جشنواره ها دیگری هم شرکت داده شده است؟ خیر، مراحل فنی این فیلم به تازگی پایان رسیده و نمایش این فیلم در جشنواره «حقیقت» نخستین نمایش و جشنواره ای آن به حساب می آید.

نگاه منتقد

لزوم ریشه‌یابی بیداری اسلامی با مستند

حسین سلطان حسینی

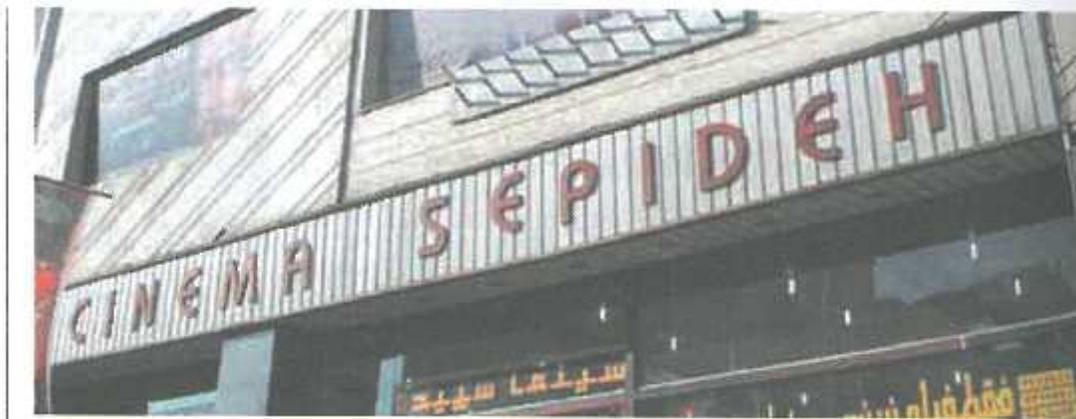
چهارم کیسی دست‌خوش رویدادهای بنیادین بسیاری شده است. بنیادین از نظر ارکان حکومتی و نیز، باورهای رایج و مرسوم. بخش قابل توجهی از جوامع سانی در خاورمیانه، چند صباحی است که به تغییر عملی نظام‌های حاکم بر خویش دست زده‌اند. تغییری که فرایق از تأثیرات قدرتهای سلطه‌گر است. آنچه در این جوامع بروز کرده و در نقطه‌ی جبر نوبس، مصر و لیبی، به درجانی از موفقیت رسیده، بازگشت به بنیادین است. به اندیشه‌های بنیادین دین اسلام و نشان داد، در دیگر کشورهای در حال انقراض، نظیر یمن، مغرب، بحرین و اردن و... نیز این خواسته‌های اصولی، افشانه به پورهای اصل اسلامی است. این همان تفاوت ریشه‌یابی خیزش‌های اسلامی در منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا با اعتراضات گسترده جوامع غربی به غرب است. غربی‌ها این اعتراضات توسط علم سرمایه‌داری است. «بیداری اسلامی» عنوان برانگیز برای خیزش مردم متحد دیده از جوامع حاکمان بظاهر مصلحان است امروزه بیداری اسلامی، برای همه تشویش‌گران این واژه، بیدارگر موجهی است که این منطقه خاورمیانه را در بر گرفته است.

حدا، ریشه‌یابی در برابر قدرت گرفته است که هم ریشه تاریخی دارد و می‌توان به تاریخ عقبی زد و در باره‌اش گفت و گفته رویدادهای معاصر است که در سطر دانش‌های نوین و منجمد است. بنیادین است. بنابراین، چه به رجوع کتابخانه‌های می‌توان بازگرد به متن خودت در حال وقوع. این وضعیت برای سینمای مستند معتم است و می‌تواند مستند سبک‌گرا دارد که این وضعیت گزارش دهد. اصول آن را برآورد و تشریح کند. شت کند و به تاریخ بنگرد که اینها ریشه در اصول دین اسلام دارد. اینها ریشه در انقلاب اسلامی سال ۱۳۵۷ ایران دارد.

به همین منته، موقعیتی در جشنواره «سینما حقیقت» تدارک دیده شده تا بتوان از درجه دوربین مستندسازان به این خیزش بنیادین دینی و منطقه‌ای نگریست. سبک است که آثار مستندی که به ریشه‌یابی به دور از اغراض نادرست و به دور از تحریف وقایع و القای نگاه‌های نادرست این رویدادها پرداخته‌اند، اولویت ویژه خواهد داشت. این رویدادها این روزها بیشتر در قالب گزارش‌های خبری تهیه و نمایش داده می‌شود اما کم‌کم باید به ریشه‌یابی وقوع این رخدادها توجه بیشتری داشت و در ذرات آن بدون دست‌آلودگی در قرآن یا که از پیروزی مستضعفان و حکومت آن در وضعیت آن، برآورد اجتماعی به درخشان اتحاد جامعه سخن گفته است. کشف و اعلام و ماندگار کرد.

مستندساز مسلط به ابزار تصویری، باید نگاه را فراتر از رویدادهای خبری ببرد و بنیادین‌های شدت این رخدادها را نشان دهد. البته برای رسیدن به چنین موقعیتی، باید در متن رویدادها حاضر شد. خوشبختانه به دلیل عمقی بودن ریشه اجتماعی رخ داده در این منطقه، شرایط برای ورود به چنین کشورهایی سهل‌تر از گذشته است.

انتظار می‌رود که این نگاه جشنواره «سینما حقیقت» دستوردهای خوبی برای سینمای مستندسازان آفریند و تلاش‌گر داشته باشد.

اکران فیلم مستند، چراغی و چگونه؟

مستندکننده و تشریحگر

مصوبه میانی

اقتصادی مستند کامل نیست و از لحاظ مالی نمی‌تواند روی پای خودش بایستد. وی افسرده، نمایش‌های جشنواره‌ای محل عرضه مناسبی نبوده و نیست و من فکر می‌کنم بخش در ساختار رسانه‌های تصویری می‌تواند در این راستا اتفاق بزرگی را به وجود آورد.

و در باره این اضافه کرد: مکاناتی که در حال حاضر برای نمایش مستند به وجود آمده، تنها شامل پایتخت است و در دیگر شهرها متأسفانه توجه به نمایش فیلم هنری مستند همواره محدود بوده است. در حالی که این به معنای عرضه سینمای مستند نیست. از سوی دیگر، نمایش در ایام جشنواره نیز نه تنها محدود است، بلکه شامل مخاطب بیرونی نیز نخواهد بود. سینما باید محلی برای عرضه داشته باشد اما در ایران این قضیه هنوز جایگاه ندارد.

نمایش و اکران سینمای مستند سال‌های سال یکی از بحث‌های اصلی هر جمعی بوده که به موضوع مستند پرداخته است. اینکه چرا همه در این باره تنها حرف می‌زنیم و هیچ‌کس برای مستند و نمایش آن کاری نمی‌کند؟

سال گذشته اتفاقی در این زمینه افتاد، که برخی از آن استقبال کردند، برخی اجرائی را به‌پوشانید. آنتی‌سینمایی دانستند و برای بعضی نیز اتفاقی نبود که نیازمند بحث باشد. اختصاص سالن شماره ۷ سینما سپیده به نمایش فیلم‌های مستند هنوز هم به خود حرف و حدیث‌هایی را به‌دنبال دارد؛ چرایی و چگونگی نمایش فیلم‌های مستند و بحث درباره این موضوع را ما، به عهده اهالی سینمای مستند می‌گذاریم.

امکانی که تنها برای پایتخت‌نشینان فراهم است

رضا مجلسی مستندسازی است که در تهران زندگی نمی‌کند، از این رو امکاناتی مانند باوق سینمای مستند برای کسانی مانند و تشریح‌هایی از معنا است. مجلسی در چنین شرایطی در باره مشکل اکران فیلم مستند اظهار کرد: سینمای مستند در اکثر دیه وسط توزیع‌های ساخته می‌شود، اکثر گره‌های من هم تا به حال برای توزیع‌یون بوده است. اما و بگرد توزیع‌یون در این دو سه سال اخیر بسیار تقصیر کرده است. متأسفانه نگاه توزیع‌یون، اغلب نگاهی سفرش دهند است و کارگردان به‌جای اینکه صاحب فکر باشد بیشتر کار گزار است که باید موارد مشخص و خاصی ارائه کند. توزیع‌یون فیلمساز را به عنوان کار گزار می‌شناسند، نه کسی که بدین‌ها می‌بیند و تحلیل می‌کند. وقتی چنین نگاهی وجود دارد، به طور یقین کارگردان نمی‌تواند به نگاه خاصی برسد.

پاتوقی برای اهالی فرهنگ فراهم کنیم رهبر قنبری که در اغلب جشنواره‌ها یا قیامش و یا در جایگاه هیات انتخاب و داور حضور داشته با بیان این که نمایش فیلم‌های مستند موجب ایجاد امنیت برای مستندسازان است، گفت: ما نباید کلاهی فرهنگی را در عرضه‌های تجاری ارائه کرده و به سوددهی لحظه‌ای فکر کنیم. کسانی که آغازگر این حرکت بوده‌اند نیز، به طور یقین چنین هدفی را دنبال نمی‌کنند.

قنبری همچنین با اشاره به نمایش فیلم‌های مستند در سینما سپیده و تبدیل آن به باوق مستندسازان، اظهار کرد: این سینما باید باوق فرهنگی ارائه آموزش دیده باشد و برای رسیدن به چنین فضایی حاشیای فضاها را آموزشی را در کنار نمایش فیلم‌ها فراهم کنیم.

وی در پایان اضافه کرد: برای رسیدن به چنین جایگاهی باید صبر و حوصله داشته باشیم و من فکر می‌کنم که حداقل چند سال بعد می‌توانیم در چنین شرایطی فیلم‌های مستند را اکران کنیم. من معتقدم که در آینده اکران سینمای مستند به سوددهی نیز خواهد رسید.

ابتدا مخاطب را با سینمای مستند آشنایی دهیم

محمدرضا عاشقپساز از کسانی بود که فیلمش در نخستین روزهای اکران باوق سینمای مستند، به نمایش درآمد. هاشمپساز درباره اکران فیلم‌های مستند گفت: بعضی مستندها این ظرفیت را دارند که برای مدتی طولانی در سینماها اکران شوند. در حالی که برخی فیلم‌های مستند فقط با اکران موقتی روبه‌رو می‌شوند.

هاشمپساز همچنین اظهار کرد: مهمترین مسأله در حال حاضر اکران مستند در سینما سپیده است و به نظر من این موضوع به خودی خود می‌تواند مهم باشد، حتی اگر فیلم‌های روی پرده مخاطبی نداشته باشند. چرایی که علاقه‌مندان با کارت دانشجویی و کارت خانه سینما به صورت رایگان می‌توانند این مستندها را ببینند.

وی در پایان با اشاره به تلفاتی در زمینه نمایش فیلم‌های مستند افزود: به عقاید من، در این مقطع زمانی فکر کردن به بلیت‌فروشی برای بین‌فیه‌ها در سینما سپیده تنها مانع رشد این سینمای مستند است. من خیلی به فروختن بلیت در سینما سپیده امیدوار نیستم، چرا که در وهله اول باید مخاطب را با سینمای مستند آشنایی داد و بعد درباره کمبود مخاطب بحث کرد.

فرهنگ توجه به سینمای مستند را داشته باشیم

آنچه در میان صحبت‌های مشابه و یا گه متضاد مستندسازان، مخاطبان و حاشیای مسئولانی در این زمینه به چشم می‌خورد، در وهله اول نه سالن اکران سینمای مستند و نه چگونگی اکران است. همه باور بر این است که نمایش فیلم مستند هنوز برای بسیاری عادت نشده و در چنین شرایطی نیز ما حتی در بهترین حالت این فیلم‌ها را برای خودمان نمایش می‌دهیم. آیا در میان همه نظراتی که در این زمینه مطرح می‌شود، کسی به این قضیه هم فکر می‌کند که برای ایجاد این فرهنگ چه کنیم؟ چه کسی قرار است یا پیش بخازد؟

۳۸۰۵

۱۰ دقیقه، لهستان، ۲۰۱۰

کارگردان: گرز گرز دسکی
فیلم نامه نویسی: گرز گرز دسکی
فیلم بردار: پوری فابین
تدوین گر: نگوسلاو جورگا
تهیه کننده: مدرسه ملی فیلم لهستان لوتز
بخش: موسسه فیلم کراکو

جشنواره ها و جوایز: جشنواره بین المللی فیلم نیو هوریزونز، لهستان - جشنواره بین المللی فیلم مستند DOCSDF، لهستان

خلاصه داستان: ماریوس ۱۵ ساله است و با والدینش، برادرش و خواهرش در رونا پایبانیکا زندگی می کند. او به دبیرستان می رود، فوتبال بازی می کند، با برادرش کشتی می گیرد، تمرین بکس می کند و مدل هایی برنده می شود. او نزدیک به چهل کیلو گرم است.
بیوگرافی: گرز گرز دسک در شش و هفتاد و سه سالگی در ۱۹۸۷ به دنیا آمد. او در رشته کارگردانی فیلم در دانشگاه ملی لهستانی فیلم در حال تحصیل است.

شهری با چهره آلوده

۱۴ دقیقه، لتونی، ۲۰۱۰

کارگردان: پتر کینگ
فیلمنامه نویسی: دیوید پروکتر
تدوین: پتر کینگ
صدا: داربو اسوادا-الی ویتاژورس
تهیه کننده: رولاند کیمبر
بخش: شرکت فیلم آدا استرا

جشنواره ها و جوایز: برنده جایزه بهترین مستند در جشنواره بین المللی فیلم انزوی ۲۰۱۰

خلاصه داستان: فرطینه کردن هم از نظر جسمی هم روحی، مرده کز ستاد بی قانون هرج و مرج زندگی کرده اند و زندگی خود را در میان جنون و دیوانگی گامه می دهند.
بیوگرافی: قبل از وارد شدن به دنیای مستند، او کار خود را با نویسندگی و کارگردانی چند شیم کوتاه، موسیقی تصویر و ترمیمات شروع کرد. پروژه های کوتاه و تبلیغاتی او برنده چند جایزه شده اند و در بیش از ۴۰ کشور جهان بر روی پرده آمده اند.

این است زندگی

۲۷ دقیقه، لهستان، ۲۰۱۰

کارگردان: دنیل زلیبسنکی
فیلمنامه نویسی: دنیل زلیبسنکی، الکس پاولویک
فیلم بردار: الکس پاولویک
تدوین: زادوسلاو اسکارسکی، رابرت لویکی
تهیه کننده: جه هت فیلم
بخش: موسسه فیلم کراکو

جشنواره ها و جوایز: پنجاهمین جشنواره فیلم کراکو - جشنواره بین المللی فیلم افن جدید، لهستان - جشنواره بین المللی فیلم مستند فلاهرنبا، روسیه - برنده جایزه بهترین فیلم کوتاه در جشنواره ایست سیلور، جمهوری چک - جشنواره بین المللی فیلم مستند حقوق بشر، جمهوری چک - جشنواره داکس باگس، سوریه - پنجمین جشنواره فیلم مستند میراداس، اسپانیا - بیست هشتمین جشنواره فیلم و تصویر کاسل، آلمان

خلاصه داستان: داستان فیلم پیوندی مستحکم و زیبا میان مادری پیر و نوجور و پسرش را نشان می دهد، پسری که از کاره حرفه ای و زندگی خانواده خودش گذشته است.
بیوگرافی: دنیل زلیبسنکی در کراکف به دنیا آمده. در ورشو زندگی می کند. در حال حاضر او در مدرسه ملی لهستانی در رشته کارگردانی و تلویزیون در شهر ووج تحصیل می کند. در طی شش سال گذشته او به عنوان روزنامه نگار تلویزیون کار کرده است. این فیلم اولین فیلم مستند او است.

باغ امید

۲۰ دقیقه، ایتالیا، ۲۰۱۰

کارگردان: آنتونلو نمارتا
فیلم نامه نویسی: آنتونلو نمارتا
تدوین گر: آنتونلو نمارتا
تهیه کننده: استودیو فیلم نوئلان
بخش: استودیو فیلم نوئلان

جشنواره ها و جوایز: جشنواره فیلم رتدام، هلند، جشنواره فیلم تورنتو، کانادا - جشنواره فیلم گن - جشنواره فیلم مونته نگرو - جشنواره ف لوچیانو، ایتالیا

خلاصه داستان: باغ امید یک فضای صمیمی در بیرون هر کدام از ما است جایی که گل های با استحکام، عشق و بخشش به جهت ماندن در مقابل سختی های زندگی رشد می کنند.
بیوگرافی: آنتونلو فورتا فیلم بردار، کارگردان و تهیه کننده است. او با کارگردانی مثل عبا کبا، بستنی، مار کوبلو جوساوریو کستانزو، پیتز دل سوسونه و بانک پبانی همکاری داشته اند. کارهای او در جشنواره های بین المللی فیلم، شبکه های تلویزیونی، نمایشگاه های هنر، حوزه هادر سراسر جهان برجسته و چشمگیر بوده است. در سال ۲۰۰۲ فارنایک شرکتی مستند برای تهیه کنندگی فیلم هایش پیدا کرد که گره های خود را به خوبی هنرمندان بین المللی جوان تولید می کرد.

زغال سوزنی

۱۵ دقیقه، لهستان، ۲۰۱۰

کارگردان: پیوتر زولتروویچ
فیلم بردار: مالت روزنگلد
فیلم نامه نویسی: پیوتر زولتروویچ
تدوین: پاریا ااستارسکا
تهیه کننده: مدرسه ملی فیلم لهستان لوتز
بخش: موسسه فیلم کراکو

جشنواره ها و جوایز: برنده بهترین فیلم مستند در هفتمین جشنواره آزاد فیلم دانشجویی سنت پترزبورگ، روسیه - جشنواره آل سینما، اسپانیا - جشنواره بین المللی فیلم برلین - آلمان - برنده جایزه مهر کوچک در جشنواره مستند زاگرب، کروئوسیا - برنده جایزه امیلی جشنواره فیلم کوتاه فرانسه - برنده بهترین مستند کوتاه در جشنواره بین المللی فیلم پارانو، استونی - جشنواره بین المللی فیلم لیسیون، برنغال - برنده جایزه بهترین مستند در جشنواره بین المللی فیلم گوانژا، مکزیکوکتی - برنده جایزه بهترین مستند در جشنواره فیلم آلمان - برنده جایزه بهترین فیلم کوتاه در جشنواره ویسبلدون، انگلیس - برنده جایزه اصلی هیئت منصفه برای فیلم کوتاه در جشنواره فیلم آزاد واشنگتن دی سی، آمریکا - برنده جایزه گلدفن فکس در جشنواره فیلم های عمومی فرانسه

خلاصه داستان: هر تابستان، ماریک و یانین در کوه های «بیزادی» به کار زغال سوزنی مشغول می شوند. به دور از تمدن و در دل کوهها آنها با طبیعت هم صد می شنوند. به همراه شخصیت های دانه کوه ناقله، گذر آرام زمان را مشاهده می کنیم. داستانی کوتاه از زندگی کسانی که زندگی ساده را بر می گزینند.

بیوگرافی: پیوتر زولتروویچ در بیست و دوم ماه می سال ۱۹۸۲ به دنیا آمد. در طول سال های ۲۰۰۱ تا ۲۰۰۶ در حال ساخت اولین فیلم های آماتور خود بود. در سال ۲۰۰۶ او تحصیل در رشته کارگردانی فیلم در دانشگاه ملی لهستان در شهر ووج را آغاز کرد.

سکوت ۳

۲۴ دقیقه، برزیل، ۲۰۱۱

کارگردان: فابو ناسیمتو
فیلمنامه: فابو ناسیمتو
فیلم بردار: فلیپ هوتر
تدوین: شیبیو ناسیمتو
صدا: کمینه بارات

جشنواره ها و جوایز: دوادمین جشنواره مدیترانه - جشنواره فیلم مستند برزیل - سوه جشنواره فیلم کوتاه سینته زیا

خلاصه داستان: مشاهدات شخصی ۴۷ سال بعد از درگیری خونین در اعصابی میان کارگر کارخانه آهن در شهر ایپاتینگا در ایالت گراس برزیل با نیروهای ارتش و شهروندان.
بیوگرافی: او در «ایپاتینگا» برزیل به دنیا آمده. فابو ناسیمتو تحصیلات عالی خود را در سال ۲۰۰۳ و در «شکاه فدرالی در شهری با وسعت متوسط و نه زیاد دور از جایی که زندگی می کرد با نام Juiz de Fora آغاز کرد.

تلاش او برای روزنامه نگاری حدود دو سال بعد اشکار شد. زمانی که امپرش را رها کرد پاریس نقل مکان کرد. نامه تحصیل در رشته فیلم پیرامون او مدتی را که در در رشته فیلم در دانشگاه سوربون پاریس تحصیل می کرد آنجا ماند و بلافاصله بعد از آن نیز مدرک کارشناسی ارشدش را در رشته فیلم مستند گرفت و فیلم «سکوت ۳» پروژه پایانی نامه اش بود.

COINCIDE WITH HAPPY FEAST OF GHORBAN,

GREAT CELEBRATION OF IRAN DOCUMENTARY FILMMAKERS COMMENCED

The 5th International Cinema Verite Festival, going to be held 7-12 November in Felestin and Sepideh cinemas, has some characteristics include coinciding with happy feast of Ghorban, huge attendance of documentary filmmakers, acceptable wel-

come by the students and elevated fans of cinema, as well as accompany of the Media with the most important Documentary festival in Iran. Attending the Cinema Verite Festival and watching the selected documentary movies in Felestin and Sepi-

deh Cinemas is free for all fans of cinema and organizing committee of Festival hosts the artists, the Media reporters and fans of Documentary Cinema during great feast of Iran Documentary filmmakers from 10am to 22pm, 7-12 November.

MINISTER OF CULTURE AND ISLAMIC GUIDANCE'S MESSAGE TO CINEMA VERITE FESTIVAL

"THE PURE GOLD OF TRUTH IN CINEMA VERITE"

The Minister of Guidance and Culture released a message for the 5th Iran International Documentary Film Festival, Cinema Verite.

According to daily newspaper of the festival, the message reads: "A documentary movie, in comparison with other genres, both in number and purity possesses pure gold of truth, but it could be acknowledged that the truth is abstaining."

The minister says in the message: "The worthy word by the Our wise supreme Leader saying "Cinema is The Key to progress of the country" should be interpreted as

the master key. The Deputy of Motion Picture must increase its endeavor on this affair."

He added: "In calculating the cost and profit, undoubtedly there is a significant difference with other investments and planting such seed will result in a harvest that fills in any arsenal."

"I know that the Documentary & Experimental Film Center (DEFC) has painted a elegant color on canvas of Cinema Verite which is truly more beautiful than before. I wish ever-increasing success for the organizers and those involved in Cinema Verite Festival."

CULTURE OF MINISTER DEPUTY FOR CINEMATIC AFFAIR'S MESSAGE TO CINEMA VERITE FESTIVAL

"A PERCIPIENT FILMMAKER CAN BE A BASIS FOR SOLVING THE PROBLEMS OF PEOPLE"

In his message to Cinema Verite Festival, Javad Shamaghdari said: "The category of motion picture and Cinema Verite is a cultural and scientific phenomenon." According to daily newspaper of Cinema Verite International festival, the message reads: "In field of art and truth or the same Cinema Verite, It's not a big expect that those involved turn lead into gold. The area of art, especially cinema, belongs to showcasing and magnification. If a filmmaker uses his perception and innovation, then present the predicament and damage to viewers skillfully, surely he has done an alchemy work."

A good and magnificent and artistic work in Cinema

Verite can be achieved via insight and wisdom. In other words, just selecting a subject and being interested and supporting it cannot lead to a wonderful and admirable movie."

The message reads: "Just like an expert, a perceptive filmmaker can give his own analysis and attitude in issues like community, people, cultural and family affairs and even serious and controversial historical subjects, and such filmmaking achievement could be a basis for solving the problems related to people. Because the acute and perceptive insight of a filmmaker reveals some facts that others may not be aware of. So in such determining and vital juncture of history, which is among great turns of contemporary history, and also considering the recent adventures rooted in resistance of people and Islamic Awareness and pure human conscience, we pave the way for great event of Appearance. Those involved in Cinema Verite and other filmmakers should take it serious."

THE MESSAGE FROM INTERNATIONAL CINEMA VERITE FESTIVAL DIRECTOR

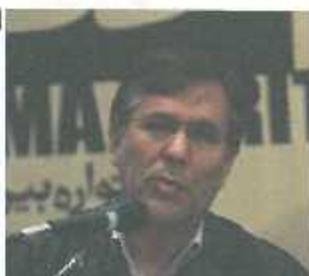
"ISLAMIC AWARENESS IN MIDDLE EAST IS THE BEST SUBJECT MATTER FOR DOCUMENTARY CINEMA"

Shafi' Agha Mohammadian, director of International Cinema Verite Festival in his message referred to recent events in Islamic World and awareness of people in Islamic countries, in Middle East and North of Africa against corrupt governments and says: "Such phenomenon and its subsequent is the best subject matter for those involved in Cinema Verite and even fictional movies. The best cinematic attitude to the global events is the Right and Wrong according to Quran."

According to daily newspaper of the festival, the mes-

sage reads: "It's necessary to take a more serious step toward field of documentary in order to keep distance from permissible realm and get near to portrait of truth."

"It should be said that we can't deal any more with ordinary and non-essential issues, because everything is ready to demonstrate the ability of filmmaker and motion picture. However, the cost of entering such realm is to endanger and taking the risks. I firmly hope in such vital juncture of history the Cinema Verite filmmakers nicely achieve the tasks have been put on their shoulders."

صاحب امتیاز: مرکز گسترش رسانه‌های مستند و تجربی ازیر نظریه و رابط عمومی
مدیر مسئول: شفیع آقامحمدیان
سردبیر: سید محمد تقی
مدیر تحریر: بهمنی افشار
مدیر هنری: امیر موسی کاظمی
طراح: محسن محرقی

معاون تحریریه: حایز قالیچی
همکاران تحریریه: احمد محمدی، اسماعیل، رهرا قریشی، محسن افروهر، سعید، کیانی، پریسا جیبری، مریم جباری، سیهلا کریمی، فرگین محمدی، سجاد سلیمان و مریم آفریو
نقد و تحلیل: محمدرضا باقری

امیرمسئول: سعید امیری، حسین شیرینی، محسن، ایمان محمدی، محسن کبیرلو و محمدرضا روحی
بخش انگلیسی: عابرناسانی
نمونه‌خوان و ویراستار: حمید صدمی
حرف‌نگار: اعظم افروختا
عکس: رحمان‌الله

پیشنهاد روز

نگاری درباره «خلیج فارس» و انقلاب‌های خاورمیانه

به دلیل رخدادهای چند ساله اخیر در خصوص «خلیج فارس»، فیلم‌هایی که تا این مضمون امروز به نمایش درمی‌آیند، از جنابیت بیشتری برخوردار خواهند بود. ضمن این‌که برخی فیلم‌ها با موضوع انقلاب‌های رخ داده در خاورمیانه، نیز می‌توانند از جذابیت‌های خوبی در میان فیلم‌های روز برخوردار باشند.

فیلم «خلیج فارس» (از عطار پور) که در بخش مسابقه‌های تازبخشی به نمایش درمی‌آید، درباره تلاش ناخرام برخی کشورها برای تغییر این نام تاریخی و همیشه جاودان است. کیوان کیاری به عنوان آهنگساز و شهرام درخشان تریتور فیلم دو چهره شاخص از عوامل فیلم هستند که در کنار موضوع مورد اهمیت فیلم و با توجه به ساختار مستنددوستان «ارد عطارپور» در ساخت فیلم‌هایی چون «فرمان از شمس تا شمس» و «مدنسال بلندی تهران» نمایش این مستند می‌تواند پیشنهاد روز ما را کامل‌تر کند.

محمدجین فیلم «مسند» (سفر به اعمق خلیج فارس) (علی عسکری پور) به تهیه‌کنندگی محمود عبداللهی، نیز که با موضوع توجیه سیاسی و ریدیی‌های درباری خلیج فارس، در بخش مستندهای محیط زیستی جشنواره روی پرده خواهد رفت و به دلیل هم‌جانانگی در عنوان و موقعیت جغرافیایی با جدیدترین ساخته ارد عطارپور، نشانگر آن حائز از لطف نیست. مخاطبان علاقمند به رخدادهای انقلابی خاورمیانه نیز تماشای فیلم‌های مصر در هجده روز (احمد صلاح سونی، رمضان صلاح) و آسیایی‌ها به نگره می‌روند (سعید فرجی) را از دست ندهند.

اتفاق روز

۲۶ فیلم‌ساز از شهرستان‌ها در راه پایتخت

۶۲ فیلم‌ساز از اقصی نقاط ایران برای شرکت در پنجمین جشنواره بین‌المللی سینما حقیقت به تهران می‌آیند.

پنجمین جشنواره بین‌المللی سینما حقیقت میریزد. ۶۲ فیلم‌ساز از شهرها و شهرستان‌های مختلف ایران است و برنامه جشنواره به نحوی تنظیم شده است که هر گروه در روز نمایش فیلم خود به تهران رسیده باشد و تا پایان جشنواره در پایتخت بماند.

این ۶۲ فیلم‌ساز از شهرهای خرم‌آباد، کرمان، ساری، گرگان، اصفهان، اردبیل، اهواز، آمل، امان، بانه، تبریز، بوشهر، شهرکرد، اراک، قزوین، بیرجند، قم، یاسوج، همدان، استار، سنج، بانه، دره شهر، سراب و ... برای شرکت در جشنواره به تهران می‌آیند.

برای اسکان این فیلم‌سازان و هزینه‌های جانبی این عزیزان کمک هزینه‌هایی اعطا شده است.

روابط عمومی پنجمین جشنواره بین‌المللی سینما حقیقت برای این شهروندان برنامه‌های جانبی نیز در نظر گرفته که جزئیات آن اعلام می‌شود.

چهارده روز

محسن امیربوسفی؛ طنز از اصفهان

«محسن امیربوسفی» چهارده مطرح سال‌های دور جشنواره‌های مستند و کوتاه مدت‌هاست که از حوزه ساخت فیلم مستند، عرصه گرفته و امروز بیشتر او را در قامت کارگردان فیلم‌های بلند داستانی می‌شناسیم.

طنز از معمولاً در افرادی شکل می‌گیرد که از زاویه بالابری جامعه‌شناسی را می‌نگرند و جزئیات این کلی‌نگری، معمولاً تبدیل به طنز می‌شود. مثل نگاه کردن تهران از بالای برج میلاد و این خصوصیت «محسن امیربوسفی» است که او را از دیگران متمایز می‌کند. فیلمسازی که با فیلم‌های کوتاه و مستندش جشنواره‌های معتبر ریز و درشت را دربرگیرد و به عنوان فیلمسازی صاحب‌نگاه و سلیقه‌های خاص و مدبر در میان فیلمسازان نسل جدید مطرح شد، سلیقه‌ای که ریشه در نگاه طنزانه صفاش (سنه) به جامعه دارد.

امیربوسفی در دوره مدیریت جدید، با نگاه مهربانانه و هوشمندانه‌ای که به آفرینش شد، ضمن گزین فیلم‌هایی، پای او را بر دیگر به دنبال سندی مستند گذاشت. «مسند» «خانه من» نخستین ساخته امیربوسفی بعد از فیلم «سیستانی» «آشکاز» است که پیش از این، تنها یک نمایش در جشنواره فیلم شهر داشت و روایتی از خرید یک خانه در تهران دارد. دیدن با او به واسطه آفرینش آن هم در فضای تماشای آثار مستند، حتما جذاب است.

رسانه روز

شبکه خبر؛ برنامه دوازده ساعته

در روزی که رسانه‌های مکتوب و اینترنتی به انتشار اخبار رسمی پرداختند، شبکه خبر در برنامه دوازده ساعته، پیش از آغاز جشنواره سینما حقیقت میزبان «شفیع آقامحمدیان» دبیر جشنواره بود.

روز گذشته اعلام برنامه نمایش فیلم‌های روز نخستین سوی روابط عمومی جشنواره، خبری بود که اکثر رسانه‌های اینترنتی (خبرگزاری‌ها و سایت‌ها) بر روی خزجی خود قرار دادند که به دلیل نداشتن تعطیل یوتیوب، به صورت اختصاصی مطلب ویژه‌ای در این خصوص نگذاشتند. همچنین روزنامه «پانی قیلج» به عنوان تنها روزنامه نسای، با اختصاص بخشی از صفحه سوم، از روزنامه خود، به پیشواز پنجمین جشنواره حقیقت رفت.

در این میان، شبکه خبر با برنامه «دوازده ساعته» در گفت‌وگو با «شفیع آقامحمدیان» دبیر جشنواره، درباره آخرین تغییرات، اطلاعات بخش‌های مختلف و به صورت ویژه درباره بخش «بهداری اسلامی» به بحث پرداخت و به استقبال جشنواره پنجم سینما حقیقت آمد که در میان دیگر رسانه‌ها به طور حجم رسانه روز نخست جشنواره است.

نقد روز

برنامه «شب‌های نقد» در روز نخست

برنامه «شب‌های نقد» پنجمین جشنواره بین‌المللی سینما حقیقت از دوشنبه ۱۶ آبان در سینما فلسطین برگزار می‌شود.

اولین برنامه «شب‌های نقد» پنجمین جشنواره بین‌المللی سینما حقیقت، دوشنبه ۱۶ آبان، به ساعت ۲۰ در سالن شماره ۲، سینما فلسطین برگزار می‌شود. این برنامه در شب نخست با مدیریت «عمی علایی» و حضور منتقد میهمان «رامتین شهبازی» برگزار خواهد شد. «خوش آمدید به موماندیسو» (عابدین مهدوی)، «فرشته‌ای روی سانه» (استمن) (آزاده بیزار گیتی)، «۱۸» روز در مصر (احمد صلاح سونی) و «مضان صلاح» و «خلیج فارس» (ارد عطارپور) فیلم‌هایی هستند که در این جلسه از ساعت ۲۰ تا ۲۲ با حضور عوامل و تماشاگران مورد نقد و بررسی قرار خواهند گرفت. برنامه شب‌های نقد هر شب ساعت ۲۰ در سینما فلسطین برپا خواهد بود.

دیالوگ روز

حرف‌هایی از جنس «صبر»

در بین حرفه‌هایی که از هنرمندان، هالی‌وودست‌ها مستند و منتقدان و سینماگران در شماره امروز نشریه روزانه و در قالب گفت‌وگو و یادداشت منعکس شده، به چند مورد «دیالوگ روز» در خاورمیانه یکی را می‌توان با احترام به دیالوگ «عدالته باکینه» در این مضمون که «مستندسازی نیاز به صبر دارد»، به عنوان دیالوگ روز، برگزید.

«زهر خنجر» در گزین و برده تفسیر به روزانه با موضوع آثران فیلم مستند در ایران که قرار است هر شماره به آن پرداخته شود، گفته است. برای نتیجه گرفتن از آثران فیلم مستند باید صبر و حوصله کرد و چندین سال بعد می‌توان ماجرای آثران فیلم مستند در سینمای ایران را ارزیابی کرد و حتی به سوده‌های آثران مستند فکر کرد.

طاهره رحمانی دیالوگ‌های امروز به صبر پرداخته‌اند و می‌تواند واژه کلیدی امروز ما لقب بگیرد.